

Mlaš tednik

kulturno - politično glasilo

KROJ

svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 29

V Celovcu, dne 16. julija 1953

Cena 1 šilling

Padec...

Po smrti sovjetskega diktatorja Jožefa Stalina, dne 5. marca letos, je gotovo za razvoj svetovne politike najvažnejši dogodek, ki ga je sporočil svetu moskovski radio v petek, dne 10. julija. V tem poročilu je bilo rečeno, da je bil zaradi protidržavnega delovanja, s katerim je nameraval izpodkopati obstoj Sovjetske zveze, aretiran in izročen sovjetskemu vrhovnemu sodišču minister notranje državne varnosti, prvi namestnik ministrskega predsednika Sovjetske zveze, član predsedstva vlade in član predsedstva komunistične partije, Lavrentij Pavlovič Berija.

Vse svetovno časopisje se vedno razpravlja o tem velikem dogodku, o katerem je sam sovjetski ministrski predsednik Georgij Malenkov dejal, da bo ta dogodek največjega pomena za vso Sovjetsko zvezo. V zunanjih ministrstvih vsega sveta razpravljajo o tem dogodku, za katerega pa nikdo ne more povedati pravih vzrokov, nihče ne more še povedati, kako se je kaj takega moglo zgoditi tako mirno in nihče še ne more povedati, kaj bo sedaj sledilo. Nikdo tudi ne more reči, kakšen vpliv bo imel ta dogodek na razvoj in usodo vsega komunističnega tabora od Labe do Tihega oceana in na razmerje komunističnega sveta do ostalega sveta.

Ako pa bomo uradno poročilo sovjetske vlade in predsedstva sovjetske komunistične stranke in zvemo v teh poročilih o „zločinskem delovanju“ dolgoletnega najožjega sodelavca Stalinovega, se moramo vprašati, kako je mogel postati ta človek zločinec še sedaj, saj je moral trajati njegovo „zločinsko in protidržavno“ delovanje že več let. Z obsodbo Berija ni torej obsojen samo Berija sam in ne samo njegovo delo, obsojen je s tem ves sovjetski in ves svetovni komunistični sistem. Saj je bil Berija dolgoletni predstavnik tega sistema in je bil samo vrhovni izvrševalec tega sistema. Bistvo tega komunističnega sistema pa je, da živijo v neprenehnem strahu državljani drug pred drugim in pred oblastjo. Nikdo v tem sistemu ne ve, kaj ga čaka jutri, vsi čakajo samo na povelje od zgoraj. Pa tudi oni, ki vladajo, ne vedo, če ne bo že jutri greh in zločin vse ono, kar trdijo danes in kar delajo danes kot edino pravilno.

Strah in nezaupanje sta bistvo vsakega režima, zgrajenega na marksistično-leninističnem nauku. Zato ta nauk tudi ne more biti temelj dolgotrajnega in trajnega ustvarjalnega dela in zato se tudi nobena stavba, pa tudi ne državna stavba, ki je nastala in ki je rasla iz načel tega nauka, ne more držati. Prej ali slej se bodo pokazale vedno večje razpoke v tej zgradbi, strah pa, ki to zgradbo obvlada, bo končno povzročil njen razpad.

To je predvsem nauk, ki nam ga daje nenadni padec sovjetskega močnika Berija. Verjetno pa je to še začetek, glavni dogodki bodo šele sledili, bolj počasi ali bolj hitro, to bo odvisno od tega, kako daleč je že dozorela trhljost vsega sovjetskega komunističnega sistema. Kal razkroja, v katerem postaja vedno močnejši klic po svobodi, pa mora nato nujno preiti v vse komunistične države.

Nevarnost teh dogodkov v Sovjetski zvezi pa je za ostali svet in tudi za nas predvsem v tem, da bi mogli še preostali močniki Sovjetske zveze iskati izhoda iz krize notranjega sistema v zunanji politiki. To se je že večkrat v zgodovini zgodilo. Posledice tega pa bi mogle biti strašne, ker bi moral za grehe marksistično-leninističnega sistema trpeti ves svet. Upajmo pa, da do tega ne pride in da se bo posrečilo uvidenosti zapadnih politikov pa tudi uvidenosti sedanjih predstavnikov Sovjetske zveze ohraniti mir.

Za enotnost Zapada

Zaradi bolezni britanskega ministrskega predsednika in zaradi dolgotrajne krize francoske vlade ni prišlo, kakor nameravali, do konference „velikih treh“ na Bermudskih otokih. Namesto treh zapadnih predsednikov vlad so se sestali dne 10. julija v Washingtonu: ameriški zunanji minister Dulles, namestnik britanskega zunanjega ministra lord Salisbury in pa francoski zunanji minister Bidault. — Na tej konferenci naj bi dosegel ameriški zunanji minister predvsem enotnost Zapada napram Sovjetski zvezi. Konferenca je trajala pet dni, bila je končana v torek zvečer.

Začetek posvetovanja je bil še pod močnim vtisom vesti o padcu sovjetskega ministra Lavrentija Berija. Zato je bilo predvsem važno poročilo, ki ga je takoj ob začetku konference prinesel iz Moskve ameriški veleposlanik v Sovjetski zvezi Bohlen.

Za sestanek „velikih štirih“

Medtem ko je po naročilu predsednika Churchilla britanski zastopnik predlagal čimprejšnji sestanek med vladnimi predstavniki zapadnih treh velesil in med predstavniki sovjetske vlade, in je ta predlog verjetno zagovarjal tudi francoski zunanji minister, pa na to ni pristal ameriški zunanji minister. Zato je bilo končno sklenjeno, naj bi se sestali v jeseni, po volitvah v Nemčiji, zunanji ministri Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze. Ti naj bi nato po potrebi pripravili šele sestanek predsednikov vlad imenovanih držav. Vprašanje je sedaj, v koliko bo na to pristala sovjetska vlada.

V Evropi...

Nadalje so na konferenci v Washingtonu razpravljali o vprašanju Nemčije in avstrijske državne pogodbe. Zunanji ministri treh zapadnih velesil so sporazumno z zapadno nemško vlado sklenili predlagati sovjetske-

mu zunanjemu ministru Molotovu, naj bi skupno izdelali načrt o združitvi Zapadne in Vzhodne Nemčije in o svobodnih volitvah v zedinjeni Nemčiji. Na skupni seji vseh štirih zunanjih ministrov naj bi izdelali tudi načrt za novo avstrijsko državno pogodbo.

... in v Aziji

Važni so sklepi glede Daljnega vzhoda. Vsi trije zunanji ministri so izrazili željo po čimprejšnjem sklepu premirja in miru na Koreji. Zato bodo zastavili vse svoje sile, da pride čimprej do konca sovražnosti na Koreji. Nadalje bodo poizkušali tudi doseči na miren način združitve Severne in Južne Koreje v skupno korejsko državo. Ako pa bi nato komunisti Koreje in Kitajske ne upoštevali sklepov Združenih narodov in pogojev premirja ter mirovne pogodbe, bodo zapadne velesile postopale ravno tako odločno, kakor so postopale pri prvem vpadu komunističnih severnokorejskih čet v Južno Korejo.

Posebej so poudarili zunanji ministri, da konec sovražnosti na Koreji ne sme ovirati vzpostavitve miru v ostalih delih Azije. Pri tem so posebej mislili na Indokino, kjer se borijo francoske čete proti komunističnim vpadom za ves svobodni svet. Zato je treba vzpostaviti mir čimprej tudi v Indokini. Pri tem sta zunanja ministra Amerike in Velike Britanije pozdravila načrt francoske vlade, da naj dobijo deli Indokine, to je Laos, Kambodža in Vietnam, čim več samostojnosti.

Zaradi komunistične Kitajske je bilo sklenjeno, naj ostane dosedanja politika zapadnih velesil napram Kitajski neizpremenjena. To se pravi, da Združene države niso sprejele predloga Velike Britanije po priznanju komunistične Kitajske in po sprejemu te komunistične velesile v Združene narode.

Posvetovanje Vrhovnega sovjeta

Po poročilu moskovskega radia je sklican na izredno posvetovanje za dan 28. julija Vrhovni sovjet zveze socialističnih sovjetskih republik. Ta Vrhovni sovjet se drugače sestaja le poredkoma in le ob važnih dogodkih. Zato splošno smatrajo, da bodo

Nesreča v Celovcu

V torek, dne 14. julija, se je pripetila proti večeru na beljaški cesti v smeri od Celovca proti Vrbskemu jezeru huda avtomobilska nesreča. Iz Celovca je vozil proti jezeru oseben avto, ki ga je vodil 46-letni Karl Tschernernjak iz Vrbe. Malo naprej od paternionskega mosta je hotel prehiteti dva kolesarja in je pri tem zavozil preveč na levo. V istem trenutku pa je pripeljal od jezera proti mestu tovorni avto, ki je zadel v oseben avto. Udarec je bil tako silen, da se je avto večkrat prevrnil in obležal 30 metrov od kraja nesreče. Vozač avtomobila je bil takoj mrtev. — Tovorni avto pa je vrglo preko ceste, kjer se je prevrnil v cestni jarek. Pri tem je tovorni avto potegnil s seboj kolesarja, 28-letnega Ferd. Tautscherja, ki je obležal mrtev s strašno rano na glavi. — K sreči sta bila samo lažje ranjena vozača v tovornem avtomobilu.

Beograjska vlada je imenovala za novega jugoslovanskega veleposlanika v Moskvi dosedanjega veleposlanika v Birmi, Dobrovoja Vidica.

Pravni odsek ameriškega kongresa je odobril predlog o dodatni vselitvi 246.000 naseljencev v Združene države.

sprejete na tej seji važne odločitve, ki so v zvezi z odstranitvijo Berija. Mogoče bodo sprejete na tej seji tudi važne zunanje politične odločitve.

Medtem pa je že mogoče opaziti posledice Berijevega padca. Začelo se je „čiščenje“ onih, ki so bili prijatelji Berijeve. Tako je „izginil“ tudi sovjetski minister za težko industrijo Vjačeslav Mališev, ki je bil doslej eden najvplivnejših in najmočnejših osebnosti Sovjetske zveze.

Posledice Berijevega padca pa se bodo pokazale tudi v podložniških državah. Tako se še ni vrnil v Berlin sovjetski visoki komisar za Vzhodno Nemčijo, Semjonov. Tudi notranji minister Vzhodne Nemčije, Viljem Zaisser, že en teden ne prihaja več v urad.

Vodni režim na Dravi

V sredo, dne 8. julija, se je pričela v Opatiji na istrski obali Jadrana, avstrijsko-jugoslovanska konferenca za ureditev vodnega režima na Dravi. Konferenci je predsedoval direktor Urada za električno energijo Organizacije združenih narodov v Ženevi Pierre Severt. Na dnevnem redu je bilo 9 točk, ki obsegajo vsa doslej nerešena vprašanja izrabljanja vodnih sil na Dravi in ki se tičejo obeh sosednjih držav. Posebna stalna avstrijsko-jugoslovanska komisija naj bi v bodoče urejevala vsa tehnična vprašanja vodnega režima in nadaljne graditve elektrarn na Dravi. — O tem sta bili doslej že dve konferenci, prva meseca februarja leta 1950 na Bledu in druga meseca maja istega leta v Vrbi na Koroškem.

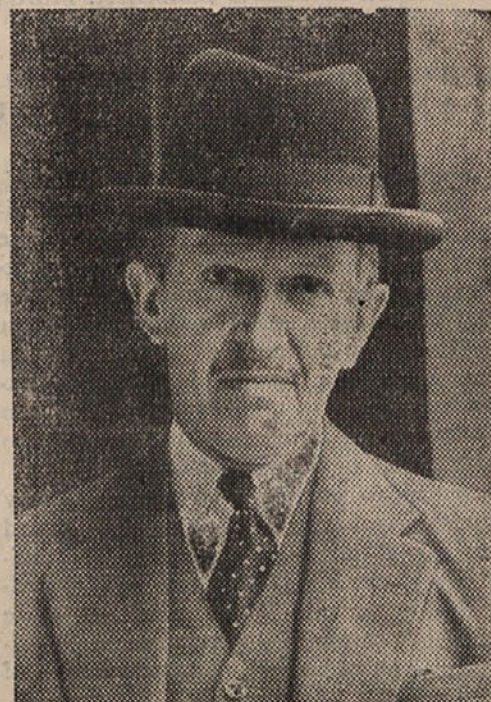
Perje za vzglavnike	28.—	23.80
Čisto belo za blazine		58.80
Pol-puh gosje		89.60

MODROCI, TRIDELNI

Črtast gradl, z Alfa polnjeni	249.—
Trpežni gradl, s la afrikom	289.—
la gradl, z afrikom in vato podložen	330.—
PRESITE ODEJE (KOVTRI)	135.—

Krischke & Co.

CELOVEC — Klagenfurt, Stauderhaus

LORD SALISBURY

namestnik obolelega britanskega zunanjega ministra (USIS)

KRATKE VESTI

Za novega direktorja koroške Varnostne direkcije v Celovcu je bil imenovan dr. Franc Odlasek iz Innsbrucka.

Na svojem potovanju okoli sveta je prišel lanskoletni kandidat demokratske stranke za ameriškega predsednika Adlai Stevenson iz Jugoslavije in Italije v Avstrijo, kjer se je mudil tri dni, nakar je odpotoval v Nemčijo.

Po nasvetu jugoslovanskih zdravnikov naj bi zaradi poslabšanja zdravja hrvatskega kardinala Alojzija Stepinca poklicali h kardinalu nemškega specialista za krvne bolezni dr. Hellmeyerja iz Freiburga. Bolni kardinal je še vedno konfiniran v svoji rojstni vasi v Krašiču.

Dne 11. julija je dosednji vrhovni poveljnik vojnih sil Atlantske zveze v Evropi general Ridgway izročil poveljstvo generalu Gruentherju, ker je sam prevzel mesto šefa generalnega štaba ameriške vojske.

Ameriški kongres je odobril vsoto 5 milijard in 157 milijonov dolarjev kot ameriško pomoč inozemstvu v letu 1953/54. Večina te svote je vojaška pomoč.

Dne 11. 7. se je končala v Atenah konferenca zunanjih ministrov Jugoslavije, Grčije in Turčije. Govorili so o vojaškem sodelovanju omenjenih treh balkanskih držav.

Ameriški predsednik Eisenhower je sporočil perzijskemu ministrskemu predsedniku Mosadeku, da Amerika ne bo več gospodarsko podpirala Perzije, ker ta ni upoštevala ameriških predlogov za sporazum z Veliko Britanijo zaradi petrolejskega spora.

Sovjetska vlada je odklonila ponudbo ameriške vlade, da pošlje v Vzhodno Nemčijo živila v vrednosti 15 milijonov dolarjev, „ker tam ni pomanjkanja in more tudi Sovjetska zveza sama skrbeti za Vzhodno Nemčijo.“

Britanski zunanji minister Anthony Eden, ki je bil v Ameriki tretjič v letošnjem letu operiran na žolču, se zaradi izboljšanja zdravja vrne koncem julija v Veliko Britanijo.

Na postaji Mrzlo polje pri Karlovcu na Hrvaškem sta prejšnji torek trčila dva osebna vlaka zaradi nepazljivosti kretničarja; pet potnikov je mrtvih, 26 pa težje ranjenih.

V Braziliji se je letos zelo zgodaj začela zimska deževna doba. Zgodnji zimski mrazi so povzročili na kavinih nasadih škodo okrog 300 milijonov dolarjev.

Na Alaski v Severni Ameriki je začel bruhati vulkan Mount Spurr in nad žrelom ognjenika se dviga 10 km visoko gosti ognjeni dim.

Politični teden

Po svetu . . .

Baje je neka berlinska „jasnovidka“ za letošnje leto prerokovala, da se bodo v juniju in juliju pripetili veliki in nepričakovani dogodki in da bomo stali na robu vojne, do katere pa ne bo prišlo. Nepričakovanih dogodkov je letošnje poletje bilo res bogato. Upamo, da se bo tudi drugi del prerokbe - da ne bo vojne - uresničil. Zadnji razvoj na Vzhodu je namreč res tak, da nam vsiljuje vsa mogoča ugibanja in ne daje niti ene prave točke, po kateri bi se dalo sklepati za bližnjo bodočnost. Morda bo že čez nekaj tednov jasneje.

KONEC PROSLULEGA BERIJA, DRUGEGA NAJMOČNEJŠEGA V SOVJETSKI ZVEZI

je moglo predvideti le nekaj državnikov na svetu, — tistih, ki imajo v rokah niti usode držav in narodov. In to dejstvo je za ves svet porazno. V tem tiči vsa strahotna negotovost, ki tare narode. Čez noč je padel šef in soizgraditelj najmočnejšega in najgroznejšega policijskega aparata, kar ga pozna zgodovina. Res je, da je večina diktatorjev vseh vrst tako končala. Toda to človeštvo manj zanima kot posledice, ki so z njih padci za človeštvo nastale.

S Stalinovo smrtjo in vse naprej so se v Sovjetski zvezi vrstili dogodki, ki so Zapad sprti postavljali pred zakonete. Triumvirat Malenkov-Berija-Molotov kot naslednik Stalina je bilo lahko razumeti. Trije najbližji Stalinovi sodelavci. Potem je prišla „mirovna ofenziva“, za katero Zapad ni bil edin, kaj z njo početi in koliko verjeti. Potem spravljenost na Koreji, potem nemiri in vstaje po satelitskih državah in poslednja bomba: padec Berija.

Med vsem tem časom je Zapad čudno okleval v svojih odločitvah, odlagale so se konference, glasovi iz zapadnih prestolnic so si nasprotovali v presojanjih političnega položaja. Pravzaprav bi bilo edino mogoče in pravilno, če se omejimo na vrsto dejstev, ki so seveda prav vsa v kaj bližnji zvezi, v istem krogotoku, le da je vzročno zaporedje tako težko uganiti:

Berija je razrešen vseh funkcij in pride pred najvišje sodišče. To so iz Moskve javila radijska poročila pretekli petek. Poleg običajne obdolžitve, da je izdal partijsko listino, so zanimive predvsem obdolžitve, da je v zaroti z zapadnimi imperialisti hotel podminirati sovjetsko državo. Nadalje mu očitajo, da je z namernim sabotiranjem na agrarnem področju hotel škodovati državnemu gospodarstvu in ogroziti existenco sovjetskega človeka, katerega sovražnik št. 1 da je bil. Hotel je — kakor mu končno očitajo — z mahinacijami dobiti vso oblast v državi v svoje roke.

Svetovna javnost pa je šele po njegovem padcu izvedela, da je Berija izginil že med 17. in 27. junijem in da je že takrat vsa Moskva govorila o tajinstvenem dejstvu, da njega ni bilo na neki slavnostni prireditvi, katere se je udeležila vsa vlada in da o vzroku njegove odsotnosti ni bilo nobene črke objavljene v časopisju ali besede v radiu. Vedela je moskovska javnost o tem in nekaj inozemskih diplomatov, ki so seveda to poročali svojim vladam. Toda tudi od te strani je bil do uradnega poročila sovjetske vlade samo molk.

Že mnogo pred 17. junijem (demonstracije v Berlinu in v Vzhodni Nemčiji) je Churchill ponovno izjavljal, da je čas, da bi se pričeli pogovori med tremi zapadnimi velesilami in Sovjetsko zvezo. Eisenhower je nujno zahteval konferenco na Bermudih za dosego enotnega stališča, zagovarjal pa je čakanje (medtem je ameriški poslanik v Moskvi gotovo že marljivo pošiljal poročila o svojih vtisih). — Ko bi imelo priti do konference (v dnevih okrog 30. junija), je Churchill nenadoma zbolel in je bila konferenca odložena. Potem je prišla zadeva z moskovskim gledališčem, kjer je Berija manjkal. Nekaj dni zatem smo zvedeli, da bo vendarle prišlo do konference, toda do „male bermudske konference“, kjer bodo svoje države zastopali poslovodni zunanji ministri. Ta se je res pričela dva dni pred uradno objavo o Berijevem padcu in so bili vsi trije zunanji ministri baje zelo presenečeni. — Preprostu človeku se pa seveda vsiljuje vprašanje, v koliko je zadnji razvoj v Moskvi vplival na sklicanje velike ali male konference.

Vsakega pozornega bralca bo seveda zanimalo in si bo stavil vprašanje, kje naj bi bil resnični vzrok Berijevega padca. Ali je

tega iskati res samo v borbi za osebno oblast diktatorja, ali je podlegel kot zagovornik kake nove politične koncepcije ali kot nasprotnik kakšne take. Uradne obdolžitve dopuščajo razlago za več možnosti: ali je bil on tisti, ki je hotel izvesti nekako zvedenitev komunističnih režimov po satelitskih državah in napraviti kompromis z Zapadom, da bi rešil zaledenelo stalinistično linijo in ves sistem? Ali pa so bili tisti, ki so ga odstranili, početniki „mirovne ofenzive“ in je on hotel naslediti Stalina ter poživiti kominformistično linijo, ki je prišla nekoliko iz sape? — To so pač zdaj še ugibanja in bližnji čas bo pokazal pravi obraz.

Omenimo še na kratko odjek v političnih taborih Zapada: Najbolj enostavna in seveda zatrdna, ki pa nič ne pove, je ugotovitev, da revolucija požre svoje otroke — v tem slučaju celo ustvaritelje same. To je bilo tako slej ali prej pričakovati. Tako je mnenje iz vrst političnih demokratov. Zlasti iz Amerike, kjer je demokracija sicer ukoreninjena in stabilna forma. Od tam je tudi slišati, da menijo: zdaj je treba zagrabit in vse bo padlo. Tako mnenje pa je verjetno zelo površno in mogoče tudi zelo nevarno. Iz angleške demokracije je slišati, da se je zdaj treba s Sovjeti pogovoriti, ker so očitvidno zelo dovzetni, ker so slabši postali, da pa ni treba preveč rožljati, ker človek ne ve . . .

In če končno še omenimo tiste kroge, ki niso ne prvega ne drugega kova — veleniške — ti menijo, da bodo berlinske bombne razvaline kmalu doživele veliko kupcev — ki bi jih pozidali v novo vsenemško prestolico. Primerjajo Berija s Himmlerjem in zraven ne zatajijo svojega zado-

ščenja, če bi Berijevo državo doletela ista usoda kot je Himmlerjevo . . .

Nobeden od teh vseh treh pa ni govoril o rekah krvi, ki so spremljale komet, ki se je imenoval Berija. Politika nima za to časa. Mi pa moramo le zapisati, da je Berija bil tisti, ki je naročil, zapovedal in povzročil smrt milijonov in milijonov najboljših ruskih državljanov, on je zapovedal iztrebljenje celih narodnosti in rodov, on je ustanovitelj koncentracijskih taborišč po vseh delih širne sovjetske države, v katerih še danes trpijo in umirajo milijoni in milijoni nedolžnih . . .

. . . in pri nas v Avstriji

Ko se pričenjajo počitnice, ko zapirajo šole svoja vrata, se je tudi avstrijski državni zbor zavedel, da je treba pohiteti z delom, predno odide na počitnice. Da je pa z delom res pohitel, se vidi iz tega, da je v dveh dneh izglasoval kar 30 (reci trideset) najraznovrstnejših zakonov, sprememb zakonov, dopolnitev in izpopolnitev zakonov. Ako bi samo na kratko hoteli omeniti vsebino vseh teh tako številnih novih zakonov, bi bilo prostora premalo. Zato moremo omeniti res samo najvažnejše.

Vse te zakone je sprejel državni zbor brez dolgotrajnega obravnavanja, saj zato tudi ni bilo več časa. Zanesel se je državni zbor na to, da so predstavniki obeh vladnih strank najprej na strankinih sejah, nato pa na skupnih sejah dobro premislili, kaj je prav in kaj je treba. Na teh skupnih sejah so tudi zastopniki obeh vladnih strank ugotovili, v katerih točkah morejo in v katerih morajo popustiti, da ne pride do prevelikega spora med obema strankama. Saj tako že napovedujejo, da bo prišlo do precejšnjega spora v jeseni, ko bo predložil finančni minister dr. Kamitz predlog državnega proračuna. Vsaj do takrat naj bi pa

Kdo je bil Lavrentij Berija?

Kadar se je imenovalo njegovo ime, se je vsak spomnil, da je to šef sovjetske tajne policije in varnostne službe. To je najodgovornejši položaj v vsakem komunističnem režimu. Že to dokazuje, da je užival Berija Stalinovo popolno zaupanje. Nad 20 let je bil med Stalinovimi najožjimi sodelavci.

Komunistični stranki se je pridružil že leta 1917 kot študent tehnične fakultete. Že nekaj let kasneje deluje v Čeki, takratni prosluli tajni policiji. Njegov vzpon je nagel. Njegovo doslednost in brutalnost Stalin ve ceniti in ga dvigne med svoje ožje sodelavce, kjer kot policijski šef postane kremeljska metla. Metla, ki je za seboj očistila vse in pustila samo sledove krvi. Ti sledovi so se vleкли preko vse Rusije od vzhoda do zapada, od severa in juga in največ jih je v Sibiriji. Ta pometanja so se imenovala „čistke“ in vse skupaj so zahtevale na milijone človeških žrtev. Berija je bil specialist za prisilna dela. Na desetine milijonov kaznjencev je pod njim izvršilo ogromna dela. Izkopali so na stotine kilometrov prekopov, kjer so vsako kepo prsti ali kamenja izkopali z lopatami ali rokami. Izgradili so na tisoče kilometrov novih cest, postavili na stotine novih mest za industrijske delavce in uradnike in Berijeve agente.

Predsednik Eisenhower za svobodne volitve

Predsednik Eisenhower je v pismu, datiranem 22. junija in naslovljenem Svetu svobodne Češkoslovaške v Washingtonu, izrazil željo, naj bi narodi srednje in vzhodne Evrope prišli do svobode s svobodnimi volitvami.

V svojem odgovoru je predsednik Eisenhower zapisal:

„Kakor vi se tudi jaz veselim dneva, ko si bodo mogli narodi srednje in vzhodne Evrope s pravilno izvedenimi volitvami, izvedenimi pred očmi vsega sveta, pridobiti vso svobodo. To je, kot dobro veste, goreča želja prijateljev svobode vsepovsod, naš stalen cilj pa je bil in ostane, da z miroljubnimi sredstvi dosežemo pogoje, v katerih se bodo lahko vršile take volitve.“

V zavračanju podreditve svobodni razsodbi ljudske volje je videti znamenje šibkosti vsakega voditelja. Ta izraz šibkosti voditeljev nam v svobodnem svetu lahko vpliva pogum. Njih strah pred ljudsko izbiro je merilo odporniškega duha proti tiraniji, ki prevladuje v zaslužjenih deželah kljub vsemu prizadevanju, da bi ga s silo zadušili.“

Svoboda zatiranim narodom

Republikanski poslanec v ameriški poslanski zbornici, Charles J. Kersten, je predložil amerišnemu državnemu zboru spomenico, v kateri izraža ameriški narod prijateljstvo narodom pod komunističnim jarmom.

Že prejšnji teden je sprejel ameriški senat podobno resolucijo, v kateri izraža ameriški narod prepričanje, da ima prebivalstvo Vzhodne Nemčije pravico živeti pod vlado, ki si jo je izbralo na svobodnih volitvah. To resolucijo je predlagal senator Arthur V. Watkins.

Kerstenova resolucija ima podobno besedilo, vendar pa je v toliko razširjena, ker obsega tudi narode Poljske, Češkoslovaške, Madžarske, Romunije in drugih komunističnih dežel. V tej resoluciji je rečeno: „Ameriški narod je trdno prepričan, da imajo narodi pod komunističnimi režimi pravico na svoje neoporečne, od Boga jim dane pravice in svoboščine. Amerikanci so zato posebej zaskrbljeni za usodo in življenje onih narodov, ki morajo zaradi svojega odpora proti komunizmu prenašati zatiranje in trpljenje.“

imeli poslanci obeh strank mirne počitnice. Zato so se lepo sporazumeli in parlament je ta sporazum odobril z glasovanjem za vse zakone, ki jih je vlada predložila.

Najpreje so bili na vrsti gospodarski zakoni in to predvsem kmetijsko-gospodarski zakoni. To so zakoni, ki v resnici že obstojajo, le njihovo veljavnost je treba podaljšati, ker veljajo samo do konca septembra letošnjega leta. Pri tem je bila vnešena v te zakone delna sprememba; ki poizkuša upoštevati spremenjene kmetijsko-gospodarske razmere. Zanimivo pri tem je, da so končno dospeli zastopniki socialistov in pa zastopniki ÖEVP do prepričanja, da je v sedanjih razmerah potrebno neko dirigirano, neko uravnano gospodarstvo. Medtem pa ko so socialisti doslej zahtevali in to še vedno želijo, naj bi vse gospodarstvo prevzela in vodila državna uprava v takozvanem načrtnem ali planskem gospodarstvu, so sedaj pristali na kompromis. Pristali pa so na kompromis tudi oni zastopniki pri ÖVP, ki nepravilno, tudi pri današnjih gospodarskih razmerah, hočejo skoraj popolnoma svobodno gospodarstvo. V prvem slučaju - po socialističnem načrtu - izkorišča država posameznike in cele skupine. To vidimo prav dobro v vseh državah, kjer vlada danes državno načrtno gospodarstvo. V drugem slučaju — pri popolnoma svobodnem gospodarstvu — pa izkorišča zasebni kapital posameznike in tudi cele skupine. Treba je doseči in zato zagovarjati neko uravnano, to je dirigirano gospodarstvo, toda pri tem naj odločajo čim širši krogi proizvajalcev samih. Ne odloča naj samo državna birokracija in ne odločajo naj predvsem koristi zasebnega kapitala. Novi gospodarski zakoni do gotove mere poizkušajo to načelo upoštevati. Najbližja bodočnost pa bo pokazala, kako bodo znali to izraziti oni, katerih dolžnost je, da zakone izvajajo v praktičnem življenju. Ti zakoni naj bi prinesli olajšanje predvsem kmetu v njegovem težkem gospodarskem položaju.

Pomoči pa ni potreben samo kmet, pomoči je danes potreben tudi obrtnik in to predvsem mali obrtnik. Oba ta dva stanova sta danes navezana predvsem na sebe. Zlasti pa sta navezana samo na svoje prihranke, ko kmet in obrtnik obnemoreta in morata živeti na starost od prihrankov svojega dela. Zato je upravičena že dolgotrajna zahteva kmečkega prebivalstva in pa obrtnikov po starostnem zavarovanju. Medtem pa ko pri kmetih še ni prišlo do izpolnitve te želje in zahteve, je z novim zakonom ugodeno obrtnikom. Tem je z novim zakonom zagotovljena starostna renta. Tako je sedaj vsem zagotovljena preskrba, le kmetje te preskrbe še nimajo.

Nadalje je bil sprejet zakon o zunanji trgovini in pa zakon o pospeševanju izvoza. Namen obeh zakonov je zagotoviti s primernimi ukrepi avstrijski trgovini možnost čim lažjega in čim večjega izvoza. Saj je od izvoza odvisev naš uvoz surovin in živil, v kolikor jih domače kmetijstvo ne pridelava v zadostni meri. Na svetovnih tržiščih pa se v vedno večji meri čuti konkurenca drugih držav.

Kot zadnji je prišel na vrsto zakon o zaposlitvi mladine. Ta zakon je gotovo med vsemi tridesetimi zakoni najpomembnejši. Kako nevarno je bilo, da bi ta zakon ne prišel že sedaj na vrsto, je razvidno že samo iz tega, da je prišel čisto na zadnje mesto. Končno pa je znagalo pri obeh strankah prepričanje, da je treba še letos nekaj narediti za brezposelno mladino in tako je bil kot zadnji sprejet še ta zakon.

Vse te zakone mora sedaj sprejeti še zvezni svet. Ta pa posluje navadno še z večjo hitricjo kakor pa poslanska zbornica in zato tam ni pričakovati nobene ovire. Nadalje mora zakone potrditi še zavezniški svet. Tudi če ta ne bi odobril teh zakonov soglasno, bodo stopili najkasneje meseca septembra v veljavo.

Podpisovanje energijskega posojila se je minuli teden še nadaljevalo. Rok podpisovanja je bil končan v sredo. Ni še znana končna vsota vsega podpisanega posojila. Le v toliko je znano že sedaj, da je ta vsota preokročila 450 milijonov šilingov. To je dober znak ne samo za domače razmere, ampak predvsem tudi za inozemstvo, ki bo v toliko večji meri pripravljeno dati na razpolago večje vsote za izgradnjo elektrarn. Vedeti moramo, da ni samo Avstrija dežela, ki ima še neizrabljene naravne sile. Teh imajo zadosti tudi druge dežele, ki pa tudi nimajo same potrebnega kapitala, da bi elektrarne zgradile. Mislimo tu predvsem na Jugoslavijo. Odločala bo sedaj spretnost predstavnikov države, v koliko se jim bo posrečilo dobiti čim večje vsote inozemskega kapitala pod ugodnimi pogoji.

LETOŠNJI NOVOMAŠNIKI

Trije bogoslovci krške škofije so prejeli v nedeljo, dne 12. julija, v Krki iz rok celovškega škofa novomašniško posvečenje. To so:

RUDOLF SAFRAN

je bil rojen 17. aprila 1927 v Bilčovsu. Tu je obiskoval ljudsko šolo in je vstopil v jeseni 1940 v celovško gimnazijo.

Že v dobi ljudske šole je v njegovem srcu vzklikala želja po duhovniškem poklicu. Med vojno je moral za nekaj časa s študijem prenehati. Ko je gminazijo dokončal, ga je božja milost vodila na duhovne vaje, kjer je še bolj jasno spoznal svoj poklic. Tako je vstopil v bogoslovje. Pet let se je s študiranjem in molitvijo pripravljaj na dan mašniškega posvečenja.

Svojo prvo sv. mašo bo pel v nedeljo, dne 19. julija, v svoji domači fari. Novomašniški pridigar bo preč. g. Kaselj Lovrenc, župnik v Hodišah.

JANEZ WINKLER

je bil rojen dne 24. junija 1928 v Borovljah. Tam je obiskoval ljudsko in meščansko šolo. Nato se je odločil za trgovsko akademijo v Celovcu. Ob koncu vojne je bil vpoklican v delovno službo. Potem je svoj študij nadaljeval ter leta 1948 napravil maturo, nakar je vstopil v bogoslovje.

Svojo novo sv. mašo bo pel dne 19. julija v Dolih pri Borovljah. Novomašniški pridigar mu bo preč. g. Gabruč Jožef, kaplan v Dobrli vasi. Dne 26. junija, na god sv. Ane, bo novo mašo ponovil na Macni.

ANDREJ MITTERBACHER

je bil rojen dne 8. novembra 1929 v župniji Šmarjeta pri Wolfsebergu. Njegovi star-

ši so kmetje. Po štirih letih ljudske šole je obiskoval gimnazijo v Št. Pavlu in Wolfsebergu in jo je po vojni v Celovcu leta 1947 dokončal. Vstopil je v bogoslovje v Krki.

Svojo novo sv. mašo bo pel dne 19. julija v svoji rojstni župniji Šmarjeta pri Wolfsebergu.

Istega dne, to je 12. julija, sta prejela novomašniško posvečenje v Solnogradu slovenska bogoslovca Ciril Turk in dr. Nace Lavrenčič.

Novomašnik **CIRIL TURK** je bil rojen dne 23. maja 1927 na Ratju na Dolenjskem. Ljudsko šolo je obiskoval v Hinjah, gimnazijo pa v Ljubljani in pozneje v Špitalu na Dravi, nakar je študiral bogoslovje na teološki fakulteti v Solnogradu. Novo mašo bo imel dne 19. julija v Šmihelu pri Pliberku. Novomašni pridigar bo msgr. dr. Jože Jagodic. Duhovni starši so: gospa Helena Kraut iz Šmihela in gospod Janez Rosenzopf iz Breške vasi.

Novomašnik **DR. NACE LAVRENČIČ** je bil rojen dne 15. oktobra 1922 v Kozjem na Spod. Štajerskem kot sin predstojnika okrajnega sodišča. Gimnazijo je obiskoval v Mariboru in v Ljubljani. Nato je študiral filozofijo na univerzah v Ljubljani in v Grazu, kjer je tudi dne 3. februarja 1950 promoviral za doktorja filozofije. Bogoslovje je študiral v Solnogradu. Novo mašo bo imel dne 19. julija v begunskem taborišču v Špitalu na Dravi. Novomašni pridigar bo prof. Pavel Slapar. Ponovitev nove maše bo dne 26. julija na Žihpoljah, kjer bo pridigal msgr. dr. Jože Jagodic.

Naš novomašnik

Dne 12. julija je v Krki knezoškof dr. Köstner posvetil mladega Rudija Safrana iz Bilčovsa v mašnika. Dne 19. julija 1953 bo pel v svoji domači fari novo mašo. Vsa fara se pripravlja in veseli.

Veselim pa se tudi jaz, Tvoj nekdanji učitelj. Si prvi študent iz moje 25 letne šolske službe, ki kot Slovenec stopiš 19. julija pred oltar Gospodov.

Dobro se zavedam, da so moje skromne učiteljske moči le zelo malo doprinesle k Tvojemu duhovnemu in duševnemu zorenju. Gotovi trenutki pa so mi ostali v spominu in me bodo spremljali vse življenje.

Bilo je nekam januarja 1946, ko sem prišel v Tvoj razred, da prevzamem pouk na novo vpeljane slovenščine. Z deljenimi čustvi sem šel tisti dan v „francosko uro“. Fantje seveda niste vedeli ničesar o spremembi. Poznali pa smo se iz ure matematike.

Ko sem stopil ta dan v razred, sem videl velike oči. Vse je bilo nekam iznenadeno, da pridem jaz v „francosko“ uro.

Prvo, kar sem odredil, je bilo, da pospravijo učenci vse raz klopi. Ko je bilo vse pospravljeno, sem pojasnil, zakaj sem dal to nalogo. „Preprečiti bi namreč hotel vsak poizkus samomora, ker je to, kar vam imam sedaj povedati, nekaj izrednega.“

„Slovenščina je od danes naprej obvezen predmet za vse učence“. Rabuka je izbruhnila v razredu. Po jakosti glasu sem spoznal posamezne dele razreda in vladajoče razpoloženje. Ko se je „revolucija“ nekoliko polegla, sem pojasnil, čemu je potrebno, naj bi se na Koroškem učili drugega deželnega jezika tudi gimnazijci. In še tisto uro smo pričeli z resnim delom. Seveda sem si pri tej priliki dovolil še eno pripombo in sicer to, da bom tudi naprej še v razredu poučeval matematiko.

Kar dobro smo se razumeli. Ko sem te dni slučajno zopet naletel na zvezke tega razreda in našel tudi Tvojega, dragi Rudi, sem z zanimanjem prebiral Tvoje spise, iz katerih veje ljubezen do domače hiše, do bratov in sestre ter staršev. Tako živo slikaš svojo domačo vas v šolski nalogi z dne 21. januarja 1948, da bi kar gledal Bilčovs pred seboj, četudi ga ne bi že od prej dobro poznal.

Naloga z dne 12. novembra 1947 je slika družinskega življenja pri vas doma. Podjetni oče po vrnitvi iz ruskega ujetništva po prvi svetovni vojni ureja svoj in vaš dom, vsa družina mu pomaga. In ko si ob koncu naloge zapisal: „Naša največja želja je, da bi nam Bog ohranil starše še prav

dolgo zdrave in krepke,“ si izrazil s tem svoja globoka čustva.

Kolikokrat sem razbral iz Tvojih oči, da Ti je slov. ura v veliko veselje in tudi ponos. Veselil si se z menoj vred nad vsimi onimi, ki so z veliko pridnostjo sledili slovenskemu pouku.

Mogoče je bilo tudi za Te košček zadoščenja, ko ste maturanti pri maturitetni proslavi pri Dermutu v Šmartinu pri Celovcu recitali Prešernovo „Slovo od mladosti“ in je vaša „primus“, sedanjí dr. Sihler, v svojem govoru posebno naglasil, da Vam je pouk slovenščine odprl pot k najbližjemu sosedu, k Slovenem v deželi in sosedni državi. Rekel je, da bi koroški deželi bilo marsikatero razočaranje prihranjeno, če bi bili že Vašim prednikom istotako odpirali pot k sosednemu slovenskemu narodu.

Iz gimnazije Te je vodila pot v Krko in vsako leto smo se srečali ali v Celovcu ali pa vsaj na dijaškem sestanku.

Pot priprave za življenjsko delo je sedaj končana, študij pa seve še ni končan. Vedno bo treba zopet seči po knjigi in po časopisu, ki naj bosta tudi Tebi pomočnika.

V teh svečanih dneh sem v mislih pri Tebi z željo vsega svojega srca, da bi Ti Vsemogočni naklonil koš zdravja. Da si doma pri Pomoči v Bilčovsu, to pa nam daje jamstvo, da boš šel pot, katero katoliški Slovenci od Tebe pričakujemo in za katero Ti želimo vsi obilo sreče in božjega blagoslova.

Tischler

Vloga „patriotičnih“ duhovnikov v kom. državah

Članek nam je poslala v prednostno objavo Zavezniška poročevalna služba v Trstu in ga objavljamo brez spremembe.

Dne 15. oktobra 1952 je italijansko komunistično glasilo „Unita“ pisalo, da so številne osebe, ki so prišle v Rim na zborovanje Katoliške akcije, obiskale pri tej priliki sedež komunistične stranke. Časopis dostavlja, da so vse te osebe prijazno sprejeli in jim zagotovili, da „komunistična stranka spoštuje vsa verska prepričanja.“

Ta članek je izšel v okviru splošne komunistične kampanje, s katero si skušajo pridobiti določene kroge katoliške Cerkve, da s tem povzročijo v njej razkol. V okvir te kampanje spada tudi pojav, ki ga opažamo v vseh komunističnih državah, ko nastopajo razni „patriotični“ in „miroljubni“ duhovniki, ki se pritožujejo nad zatiranjem cerkvenih oblasti, ki pa v bistvu podpirajo samo komunizem. Marksizem je v resnici popolnoma materialističen in odklanja vsako obliko vere.

Ker so nekatere države pod komunistično oblastjo pretežno katoliške, in je za nje komunistična diktatura sorazmerno nova zadeva, so komunisti prisiljeni uporabiti različne metode, da si pokorijo prebivalstvo. Zapreti cerkve in prepovedati bogoslužje bi pomenilo odtujiti si preveliko število tistih industrijskih in kmetijskih delavcev, katerih delo režim nujno potrebuje.

Z ozirom na to spremljata protiversko propagando domnevna strpnost in zatiranje verske svobode. Pri tem zaplenjujejo cerkveno premoženje, cerkvene voditelje pa zapirajo in obsojajo pod različnimi izmišljenimi obtožbami ter z različnimi metodami prisiljujejo, da na skrbno pripravljenih procesih priznavajo svoje „izdaje“. Cilj vsega tega je oslabiti hierarhično vodstvo Cerkve in izpodkopati zaupanje vernikov v njo.

Ustvarili so tudi razna gibanja za sejanje razdora med klerom in verniki, separatistična gibanja, ki slonijo na načelu „divide et impera“. Postavili so trditve, da lahko katoliške Cerkve obstojajo ločeno in delujejo neodvisno od Svete stolice in podprli so to svojo tezo z izjavami raznih duhovnikov in laikov, ki podpirajo režim.

V tem boju proti veri igrajo „patriotični“ duhovniki veliko vlogo. Uporabljajo jih, da oslabijo vpliv škofov, da nasprotujejo Vatikanu, da ustvarjajo šizmo in pripravljajo pot „avtonomni Cerkvi“, ki jo bodo komunistične vlade trpele, dokler jim bo to pač prav.

Rimsko-katoliška Cerkve je vedno trdno vztrajala na odklanjanju komunizma, ki sam poudarja svoje brezverstvo. Katoliška Cerkve je mednarodna in je vedno uspešna s svojim nasprotstvom proti raznim poskusom za duhovno podjarmljenje njenih duhovnikov in vernikov; njeni stiki s tuji no ji dajejo moč, ki je „narodne“ cerkve ne poznajo. Vera katoliške Cerkve ni nobeno vprašanje geografije.

V katoliških Cerkvah onstran železne zaveze je ustanavljanje organizacij duhovnikov odpadnikov za komunistične vlade nad vse važna stvar. Komunistični režim se trudi, da te duhovniške organizacije podpirajo njegovo zunanjo in notranjo politiko, z njihovo pomočjo upa, da bo lahko zavlada nad njihovimi verniki.

Stališče rimskokatoliške Cerkve do odpadnikov je objavil vatikanski radio 19. 10. 1951. Od tega dne dalje se smatrajo po tej objavi vsi pripadniki takih gibanj za here-tike, za odpadnike.

Na Madžarskem so ustanovili Narodni odbor „Miru“ katoliških duhovnikov v avgustu 1950, v trenutku, ko so se vršila pogajanja med episkopatom in vlado glede odnošajev med Cerkvijo in državo. Odpadli duhovniki so imenovali na visoka mesta ravnateljev škofijskih uradov (ki opravljajo korespondenco škofov) in generalnih vikarjev, katerih dolžnost je zastopanje škofov. Na ta način je komunistična vlada dobila kontrolo uprave Cerkve. Odpadniki izdajajo po navodilih vlade pastirska pisma v imenu škofov, v katerih pozivajo vernike k podpisovanju posojil „miru“, k pokorščinam vladnim odlokom in k plačevanju davkov. Ti vikarji so tudi sestavili brzojavke, s katerimi so podprli sovjetske obtožbe bakteriološke vojne in protestirali proti procesom, v katerih so bili v tujini obtoženi komunisti. Neizogibna posledica tega je bila, da so zanesli v katoliško Cerkve onstran že-

lezne zaveze razdor, zmedo in razočaranje. Kljub vsem grožnjam in nasilju pa so resnični duhovniki pokazali in kažejo še vedno ogromen pogum ter se stanovitno protivijo vsem poskusom zlorabe njihove moralne moči.

Na Poljskem vrši kontrolo nad podobnim gibanjem duhovnikov „Odbor katoliških intelektualcev in aktivistov“, ki je podrejen komunističnemu „Društvu borcev za svobodo in demokracijo“. Odboru so na čelu skoraj sami duhovniki, ki so se proslavili z napadi na Cerkve, kot je to razvidno iz energičnega protesta visokega klera pri predsedniku Bierutu. Iz protesta je tudi razvidno, da izdajajo tako imenovani „patriotični duhovniki“ glasilo „Glas kaplana“, ki izhaja brez škofijskega odobrenja, čeprav je namenjeno duhovnikom. To glasilo vodi kampanjo proti papežu, Sveti stolici in episkopatu, izpodkopa disciplino Cerkve in širi herezijo. In tem mozem, ki so v Cerkvi na najslabšem glasu, poverja država nalogo „reformiranja“ Cerkve. Eden teh voditeljev je na prvem „mirovnem“ kongresu napadel papeža. Protest cerkvenih oblasti upravičeno vprašuje: Ali zasluži vojak, ki žali svojega poveljnika, spoštovanje?

Na Češkoslovaškem je podobna organizacija katoliških duhovnikov sodelovala pri „narodnem katoliškem kongresu duhovnikov“, ki je bil 23. septembra 1951 v Pragi. Odpadli duhovniki, ki so jih imenovali za generalne vikarje in ravnatelje škofijskih uradov, skoraj niso imeli druge naloge, kot da so obsojali tako imenovane „agente Vatikana“ na Češkoslovaškem, to je tiste resnične duhovnike, ki priznavajo avtoriteto Svete stolice in ki nočejo postati propagandisti komunistične države.

Posebno vlogo imajo v Jugoslaviji zveze duhovnikov, ki so si izbrale za svoje ime apostola svetega Cirila in Metoda in o katerih smo že pisali.

Napačno bi bilo podcenjevati škodljivost teh dobro organiziranih in dobro financiranih separatističnih gibanj. Komunistični korak, s katerim dajejo slabo plačanim duhovnikom boljše prejemke, če obljubijo zvestobo komunistom, je dosegel omejen uspeh. Toda Cerkve in verniki poznajo bolje svoj narod in komunistične oblasti jim samo škodujejo s tem, da uporabljajo za svoje namene najslabše elemente Cerkve. Ti „patriotični“ duhovniki se bodo mogoče že kmalu kesali, da so odkrito podpirali komunistično diktaturo. Marksizem je sovražnik vsem veram in nedvomno jih bodo v primernem trenutku postavili na hladno. (Dennis Bardens)

Ko dan se zaznava ...

(Ob blagoslavljanju zvonov v Grebinskem klostru)

Ko dan se zaznava,
Danica priplava,
se sliši zvonjenje
čez hribe, čez plan.

Zvonovi, zvonite,
na delo budite,
ker naše življenje
je kratek le dan.

Kdor hoče živeti
in srečo imeti,
naj dela veselo,
pa moli naj vmes.

Zvonovi, zvonite,
k molitvi vabite,
ker prazno je delo
brez sreče z nebes.

Cel teden se trudiš,
da kruh si prislužiš,
v nedeljo spočij se,
jo Bogu daruj!

Zvonovi, zvonite,
nedeljo znanite,
Gospod ne pozabi,
plačilo deli.

Oh naglo nas mine,
ves trud, bolečine,
utrujen se vleče
na pare trpin.

Zvonovi, zvonite,
domov ga spremite,
gre z dela in teže
Adamovi sin!

(Prosto po Blažu Potočniku.)

Was **RADION** wäscht wird wirklich weiss!

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Bralci, pozor!

Prejšnji številki našega lista smo priložili na željo naročnikov položnice z napisom „Starčev spomenik“. Na naš prvi poziv, da bomo koroški Slovenci postavili svojemu poslancu in voditelju v št. Lenartu pri Sedmih studencih nagrobni spomenik, so izrazili bralci željo, da bi jim po položnicah dali možnost za vplačevanje prispevkov.

Prosimo, da se sedaj bralci in naročniki te možnosti poslužijo, pridružujemo pa še prošnjo, da bi s položnico, ki je bila priložena, ne vplačevali naročnine za list ali tiskovni sklad.

Kakor je pokojni župnik Starc delal desetletja za vse koroške Slovence, tako bomo sedaj mi vsi prispevali, da mu postavimo stojen nagrobni spomenik.

Daruj tudi Ti
za Starčev spomenik!

ZA STARČEV NAGROBNI SPOMENIK SO DAROVALI:

Dr. Lučovnik, št. Janž, 20.—; Ogris, Bilčovs, 50.—; Brandstätter, Svetna vas, 50.—; dr. Heyer, Solnograd, 30.—; Župni urad Ledince, 10.—; Habich, Hodiše, 10.—; Stich, Bilčovs, 50.—; Picej Mohor, 10.—; Florijan Krištof, št. Jakob, 10.—; Moch, Šmarjeta v Rožu, 5.—; Mertel Franc, Brnca, 100.—; Kummer, Pliberk, 8.—; Piskernik, žel. Kapla, 5.—; Katnik, Bistrica v Z., 20.—; Šturm, Škofji Dvor, 20.—; Pinkitz Marija, Rakole, 20.—; dr. Tischler, Celovec, 50.—.

ZA NAŠEGA PESNIKA LIMBARSKEGA SO SE DAROVALI:

T., M. in C. iz L. 100.—, zbirka treh oseb iz L. 30.—, neimenovani 100.—. Vsem darovalcem se prav prisrčno zahvalujemo. Pridružite se jim tudi vi. — Prispevke pošiljajte po položnici ali po nakaznici na upravo „Našega tednika“.

BILČOVŠ

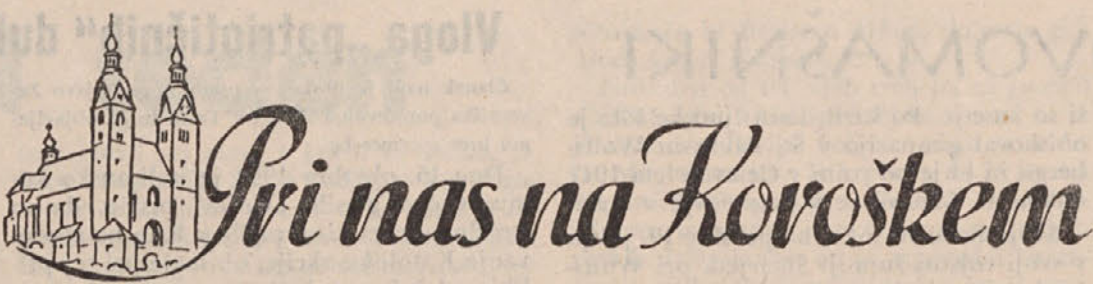
„To je bil dan, ki ga je naredil Gospod“, so govorili naši ljudje, ki so se vračali z lepega obiska na Krki. Ja, saj ni treba posebej poudarjati, zakaj smo se podali v nedeljo, 12. julija, na Krko. Saj je že znano, da je Gospod podaril naši fari zopet novomašnika. Za marsikaterega je bil to dan, na katerega se bo še dolgo spominjal. Koliko solza ganotja je poteklo javno in samo Bog ve, kaj so občutila srca, ko nam je preč. g. novomašnik Rudi Safran dajal svoj novomašniški blagoslov. Na grobu svete Heme smo se zbrali, da prvič v sredi svojih ljudi kot duhovnik pomoli g. Safran litanije ter molitvice.

Da, več kot 80 se nas je zbralo, saj smo za to pot potrebovali kar dva avtobusa. Pa še ta bi bila skoro premajhna. Pri slovesu pa nam je vsem bilo hudo, toda tolažila nas je misel, da se zopet snidemo v soboto

J. Š. Baar — Al. Nemec:
ZEMLJA IN LJUDJE
Roman
(26. nadaljevanje)

Sinovi pa takoj za njim in niti konjem se ni hotelo iz vode. Toda ko je oče pogljal iz vode, so se tudi oni pokorno spenjali na trdi breg. Mala Verunka jim je že tekla naproti in, ko jo je Cimbura opazil, je veselo zajahal k njej, jo posadil pred sebe, čisto jo je še doma po dvorišču vodil okoli, ko se ji ni hotelo raz konja, tako da se je gospodinja jezila nanj, češ da je hujši kot otrok, samo igral bi se, namesto da bi konje odpeljal v hlev in šel večerjat.

Da — srečen kakor otrok je bil Jan Cimbura — sam ni vedel, da šele sedaj preživlja pomlad svojega življenja, da se njegovo srce v ljubezni do ljudi razcveta kakor oroseni cvet v skrivnostni polnočni uri. Da je vzrok temu ljubljena žena, ki mu je olepšala življenje, da je vesel in ga vsega napolnjuje z radostjo kakor nikoli pred tem. Ni se vodil z njo za roko, ni je objemal in poljubljal pred ljudmi, ne samo zato, ker bi se sramoval, ampak tudi zato ne, ker se pošteno vzgojen človek z ničemer — tedaj tudi s svojo srečo — ne sme ponašati. Njegov preprosti čut mu je dejal, da je žaljenje, oskrumba ljubezni, govoriti o njej ali pa jo razkazovati pred nepoklicanimi, tujimi ljudmi. Kakor vsak nepokvarjen kmet

popoldan ob 6. uri, ko bomo sprejeli novomašnika, da nam bo potem v nedeljo prvič zapel Glorijo. Upajmo, da nam bo nebo dobrohotno in nam bo poklonila na ta dan lepo vreme. Vse Slovence v bližnji in daljni okolici pa vabimo na ta dan k nam. Sporočamo tudi, da bo avtobusni promet pojačan, da bodo vsi lahko prišli, ne samo od blizu, ampak tudi od daleč.

Novomašniku želimo vse najboljše na njegovi težki poti, naj ga ljubi Bog ohrani zdravega še mnogo let, kajti žetev je velika, delavcev pa malo. Njegovim staršem pa vsa čast in hvala, saj so oni gotovo s svojimi molitvami najbolj prosili Boga, da bi uslišal njihovo prošnjo in željo, da bi njihov Rudi postal to, kar danes je, naš novomašnik.

GORENČE

V sredo, dne 1. julija t. l., je umrl v Šminklavžu št. 33, v „Tempaški kajži“ 90 let star prevžitkar Hanzi Zwitter. Rajni je bil rojen 28. maja 1863 na Spodnjih Krčanjah, v grebiniški občini oziroma v krčanski fari. Bog mu je dal izredno milost, da je dočkal visoko starost, polnih 90 let. Pokojnik se je v mladosti izučil tesarstva, poklica, katerega pa v poznejšem življenju ni izvrševal. Oženil se je že leta 1887 z Valburgo Napečnik na Spodnjih Krčanjah. V zakonu se mu je rodilo 7 otrok, od katerih pa živi danes samo še edino hči Marija. Štirje otroci so mu umrli že v zgodnji otroški dobi. Sina Franceta je vzela druga svetovna vojna in je umrl v Brnu na Moravskem. Sin Lojze pa je umrl tragične smrti na zastrupljenju želodca in sicer dva dni pred svojo poroko.

Z ženo Valburgo, ki je umrla pred 11 leti, je živel pokojni v srečnem zakonu celih 51 let. — Iz Krčanj se je preselil rajni Zwitter s svojo družino na Gorenče k Fujaku, kjer je bival pri svoji vnukinji Nežiki polnih 25 let. Po drugi svetovni vojni se je vdova Nežika poročila s Feliksom Feunigom, nakar se je vsa družina preselila v novozgrajeno hišo na „Tempeškem svetu“.

Po značaju je bil rajni Zwitter miren, skromen, pa jako veren mož. Vse življenje, posebno pa še sedaj v visoki starosti, ko so mu moči že pohajale, je rad molil, posebno sv. rožni venec. K zapovedani sv. maši je redno prihajal, dokler je le mogel hoditi. Tudi sv. zakramente je večkrat v letu z veliko pobožnostjo prejemal. — Vso svojo družino je lepo vzgajal po krščanskih načelih, z molitvijo kakor tudi z lepim vzgledom. Vse življenje je rad delal, kolikor so mu le dopuščale njegove telesne moči. Brez dela ni mogel biti nikoli, ker je bil pač tako navajen od svoje zgodnje mladosti. Še sedaj zadnja leta je rad prijemal za lažja dela.

je tudi Cimbura ljubil globoko in goreče, zato ni prenesel, da bi tuj pogled njegovo ljubezen omadeževal... Bila mu je svetišče, kamor nihče ni smel vstopiti, mesto, ki se ga nobena roka ni smela dotakniti, njegova najbolj notranja lastnina in skrivnost. Naravnost tresel se je od nejevolje in odpora, ko je v knjigi, povesti ali romanu bral, ali brati slišal, kako slikajo izraze ljubezni. Kakor da kdo z nogami tepta cvetlice, tako ga je presunilo in si ni mogel kaj, da knjige ne bi odložil ali pa bralcu zaklical ostro, skoraj jezno: „Nehaj ali pa preskoči — beri en list naprejš!“ Tega ni delal iz napačnega strahu ali iz kakšnega farizejstva, ampak ker ni prenesel, da bi se tako razpravljalo o najsvetejšem čustvu in njegovih pojavih — ljubezni. „Imela sta se rada, ljubila sta se,“ to je sramežljivemu Cimburi zadostovalo in ni bilo treba — po njegovem mnenju — govoriti na dolgo in široko o raznih nežnostih, s katerimi ljudje drug drugemu v zaupnih trenutkih izkazujejo ljubezen.

Za to se mu je zdela človeška beseda preokorna in najogrnjevitije primere preveč prazne. V svetišču ljubezni je zahteval strog molk... On sam o njej ni govoril, vendar je na sebi čutil njen plemenit vpliv. Dvigalo ga je nad vsakdanjost in mu sladila vse dela ter napore. Njegova duša se je razcvela, postala mehka in zmožna uživati do sedaj nesluteno veselje in razkošje. Ginjen je sedaj gledal prekrasne sončne vzhode in zahode, očarali so ga oblaki, ki so po

Ker je tako lepo očetovsko ljubil in vzgajal svojo družino, ni čudno, da ga je tudi družina pristrčno ljubila, posebno še vnukinja Nežika in njen mož Feliks, ki sta ga lepo oskrbovala z vsem potrebnim.

Prepričani smo, da je za vsa svoja obilna dobra dela, ki jih je vršil v svojem dolgem zemeljskem življenju, prejel od Boga zasluženo plačilo v nebesih. Preostalim sorodnikom, hčeri Micki, posebno pa Nežiki in Feliksu, pa izrekamo sožalje.

HODIŠE

Prebivalstvo Hodiš in okolice živi pod vtisom krvavega zločina, ki se je zgodil v soboto popoldne. — V Hodišah šteje 11 sta stanovala zakonca Ana in Feliks Pertoncel. Enonadstropna hiša je oddaljena približno 20 minut od cerkve. Pertoncel je drugič poročen, prva žena mu je umrla v umobolnici. Tudi z drugo ženo, s katero se je šele letos poročil, se ni razumel najbolje. Zato je ta, ki je sestra hodiškega župana Simona Straussa, proti razmeroma mali odškodnini prepustila del hiše svojemu bratu Simonu. Zaradi tega so nastali spori med županom in Pertonceljem, ki je zahteval za odstopljeno stanovanje večjo odškodnino.

V soboto popoldne je prišel župan s svojo ženo Katarino in delavcem Jožefom Straussom ter Francem Pipanom v Pertonceljevo hišo, da bi uredili imenovano stanovanje primerno za tujske sobe. Ko so bili imenovani v svojem stanovanju, je nenadoma prišel Pertoncel in začel streljati iz 7,65 mm samokresa. Pri tem je ranil v levi pljučni del župana Straussa. Ta ima tudi ranjeno eno roko. Nadalje je ranjen 69-letni Franc Pipan v nadlasknico in 66-letni Jožef Strauss ima prestreljen vrat bližje odvodne žile. Razen tega ima še prestreljeno kolčno kost. Županova žena Katarina se je poizkušala rešiti s tem, da je skočila skozi okno 6 metrov globoko. Pri tem pa si je poškodovala hrbtenico.

Rajnemu Jožefu Straussu se je posrečilo, da je prišel na orožniško postajo v Ribnici, kjer je javil zločin. Ko so prišli orožniki v Pertonceljevo hišo, so našli tam ranjence, pa tudi Pertonceljevo ženo, ki je medtem že poizkušala izmiti krvave madeže. Zaradi njenega sumljivega obnašanja so jo nato aretirali. Zločinec sam pa je vzel nahrbtnik, v katerega je dejal nekaj jedil in je zbežal. — Ob zaključku lista izvemo, da se je Pertoncel javil orožnikom v Škofjčah. Težko ranjenega župana in ostale ranjence so prepeljali v celovško bolnico.

GREBINJSKI KLOSTER
(Blagoslovitev zvonov)

V nedeljo, dne 5. 7., je obhajala klosterska fara velik praznik, blagoslovitev novih zvonov. Že 26. 6. smo jih pripeljali od plin

berške postaje. Orosilo se je marsikatero oko, ko smo jih prvič zagledali. Iz tehničnih razlogov so jih peljali kar k našemu kovaškemu mojstru Haneju Dobrounigu, da jih pripravi za zvonjenje.

Mnogo močnih rok je spravilo zvonove na pripravljen oder in naš tesarski mojster Jurij Siutz iz Stare vasi je s svojimi pridnimi delavci pripravil novim zvonovom lepo stanovanje in novo „zibelko“ v zvoniku stare cerkve, da bi tem lepše zapeli.

Veliko dela je bilo povsod. Doma in na polju, v zvoniku in pri kovačnici, dekleta in pridne žene so pletle vence in pripravljale rože za ta veliki praznik. V soboto popoldne je bilo že vse pripravljeno, zvonove so prepeljali k zvoniku na pokopališče. Zvečer po blagoslovu je bil preprost, pa prav prisrčen pozdrav novih zvonov. Topiči so naznanjali daleč okrog, da je prišel dolgo zaželeni praznik.

Zgodaj zjutraj so že prihajali verniki od blizu in daleč. Ob 8. uri je bila običajna farna služba božja, pri kateri so peli moške kot na svojo nedeljo prav lepo in ubrano. Ob pol 10. uri so prišli milostljivi gospod prošt Anton Benetek iz Tinj. V svoji krasni pridigi so primerjali poklic zvonov s poklicem duhovnikovim in da je dan blagoslovitve zvonov podoben primiciji. Pri svetih maši so pod vodstvom Olšnikovega Franceja godci prav lepo igrali znane mašne pesmi.

Daruj tudi Ti
za Starčev spomenik!

Po sveti maši smo pa šli na pokopališče, kjer so bili postavljeni trije zvonovi, krasno ovenčani. Prvi tehtal nekaj čez 1000 kg, ima ton E, je posvečen presv. Srcu Jezusovemu in sv. Norbertu in je namenjen kot najlepši spomenik našim padlim vojakom prve in druge svetovne vojne. Drugi — približno 450 kg, ima ton Gis. Ta je še iz leta 1668 in je bil za to slovesnost prav čedno popravljen, da je vreden novih bratov. Ima podobo sv. Ane in sv. Boštjana in je od leta 1942 naprej sameval v zvoniku. Tretji zvon, nosi podobo Brezmadežnega Srca Marijinega in podobo sv. Heme, ima ton H in je približno 300 kg težak. V majhnem zvoniku nad samostansko cerkvijo pa je pozdravljala nove zvonove stari zvon — D — iz leta 1828 — ca 180 kg, ki se je 1945 spet vrnil iz vojske in se s svojim srebrno donečim glasom posebno daleč sliši, ko kliče vernike k molitvi in k službi božji.

Sicer nam ni bilo posebno ljubo, da je tudi nebo kropilo nove zvonove med blagoslovitvijo, pa smo vztrajali in skupni cerkveni zbor je kljub temu prav izvrstno pel ob tej slovesnosti. Pod spretnim vodstvom mojstra Jurija Siutza in njegovega daleč okrog znanega polirja Johanna Samitscha so zvonove tako hitro potegnili v zvonik in tam montirali, da je bilo to delo ob eni že končano. Ko so zvonovi prvič zapeli, smo bili ginjeni do solz. Kar obstali smo in ob-

(Nadaljevanje na 5. strani)

nebu pluli v neznane dalje, navduševal se je nad barvami in oblikami listov, željno je vdihaval vonj zorečih žit. Opazoval je megle nad ribniki — sinji zrak na daljnem obzorju — in, ko se je tako oziral okrog, mu je srce zaigralo in čutil je, kako ljubi to zemljo, ta kraj, v katerem se je rodil...

Ko je šel čez polja, so se mu včasih orosile oči... Čutil je, da so mu vse stvari naokoli sorodne. Sonce mu je poljubljalo lica, zemlja ga je rosila, veter ga je božal, ptički so mu prepevali na poti, drevesa so mu molila veje v pozdrav kakor roke, da, vsa narava mu je klicala: „Naš brat, naš brat!“

Tudi moliti se je naučil drugače v tej sanjavi notranjosti. Do sedaj je mirno vzel v roke v nedeljo pri maši „Nebeški ključ“ in zbrano iz njega pel ali pa prošnjo za prošnjo molil tako, kakor se je maša razvijala. Toda ko je sedaj prišel Gospodov dan, je doma izmil s svojega telesa prah in je s praznično obleko nadel novega človeka in šel v cerkev, da dvigne tudi dušo iz prahu vsakdanjosti. Postavil se je pod nizki kor na svoje navadno mesto, razpel si sukno in iz notranjega žepa vzel molitvenik, ki se je sam odprl tam, kjer se je pričnela mašna pobožnost... Cimbura se je že prekrižal in hotel po navadi začeti z molitvijo „ob začetku maše“ — komaj je zašepetal prve besede, prebral prve stavke, se mu je zdela molitev nekam prazna, puhla, ki nič ne pove in ne zajame, kakor da so besede v

njej obrabljene, oguljene od predolge rabe, kakor ponošena stara obleka, in nenedoma se mu je v tem razpoloženju posvetilo, da je prav za prav smešno, da bi on govoril s svojim Bogom tako, kakor mu je kak tujec, ki ga ne pozna, napisal, ukazal, a ne tako, kakor on, Jan Cimbura, čuti in zares potrebuje. „Kakšni napačni in prazni neodkritosti in ničnosti bi se predajal,“ je vzdihnil pod korom in se v zadregi prestopil z noge na nogo, kakor da so tla pod nogami prevroča... Nenadoma pa se je silo iztrgal iz teh misli in se kar ustrašil samega sebe — ter si dejal: „To je skušnjava. Loteva se me napast hudobnega duha na tem svetem mestu“ — in je hitro poskusil odmoliti očenaš. Toda tudi te priljubljene Gospodove molitve ni mogel več tako gladko in tekoče izmoliti, čeprav je v postu, ko so doma glasno molili rožni venec, to neštokrat storil. Sedaj se je ustavil pri vsaki stavki, pri sleherni prošnji in vrtal je v njen smisel, premišljeval o njej, sukal in členil... In kako je to preprosto, staro molitev nepričakovano vzljubil. Čutil se je, da doslej ni občutil njene lepote — da jo je mogel tako pogosto tjavdan moliti... V hipu je spoznal — kakor razodetje mu je posvetilo v dušo — kaj se pravi moliti „v duhu in resnici“.

Odslej je vedno tako molil in drugače — po starem — ni mogel več moliti. Ko je začel moliti — bodi glasno ali tiho, v cerkvi ali doma, so se mu takoj zasvetile oči z ne-

Foto Film

FOTOTRGOVINA

HUBERT WANDERER

CELOVEC-KLAGENFURT, DOMGASSE 4

Telefon 39-6-92

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

čudovali prelepo harmonijo in polnost glasov in vsi smo bili srečni ter prav hvaležni livarni Bühl, ki se je spet posebno izkazala s svojim mojstrskim delom.

Potem se je šele začela skupna pojedina — pač primicija — v prostorni dvorani župnišča. Naši pevci so skrbeli, da nam ni bilo dolgčas, temveč da smo bili vsi prav dobre volje. Deklice-družice so nam deklamirale in dušni pastir se je zahvalil posebno mil. gosp. proštu za konsekracijo zvonov, za lepo pridigo in za prijazni nagovor pri mizi. Častno službo botrinstva sta prevzela za veliki zvon Franc Sauerschnig, pd. Weiss in njegova sosedinja Marija Verhovnik, pd. Olšnica, ki je zastopala pred mesecem umrlo Weissovo mater. Za Marijin zvon sta bila botra Franc Napečnik, pd. Magnat iz Vobrske gore in njegova žena Roza, roj. Plasounik. Posebno zahvalo zaslužila cerkvena ključarja Lorenc Kassl, pd. Šoj in Rudolf Kamnik, pd. Konpar. Koliko potov, skrbi in stroškov sta imela, predno je prišlo tako daleč. Posebno zadnji teden sta delala s svojima družinama vred skoraj noč in dan za cerkev, in sta nam še pripravila tako prijetno gostijo. Zdaj je kronan njih trud z lepim uspehom. Skrben in vesten cerkveni ključar pri fari je pač kakor skrben in pamenten gospodar pri hiši — povsod se spozna. Kot pridni sodelavci so nam pomagali pri nabiranju denarja, kakor marljive čebelice Franc Lobnik, pd. Vodovnik, Luka Duller, pd. Zlatek, ki daje farni cerkvi tudi električno zastoj, in se mu ob tej priložnosti javno zahvalimo. Nadalje je pomagal Alojz Modre, pd. Jonček, naslednik našega nepozabnega dolgoletnega cerkvenega ključarja Karla Modre, ki bi se bil posebno veselil, ko bi bil doživel ta praznik. V št. Jakobu je pomagal nabirati Valentin Pušl, pd. Komar, Jožef Zupan in na Suhem Blatu cestar Nikolaj Ruprecht. Vsem dobrotnikom novih zvonov gre naša iskrena zahvala. Vsi so radi pomagali, pa tudi drugi imajo še priložnost nekaj prispevati, ker delo še ni končano. Saj čaka še stolp, da mu popravimo streho, kar posebno drago pride, pa mora biti in tudi bo, kakor trdno upamo.

Ko smo zapeli pri blagoslovu Te Deum, smo se Bogu prav pristrčno zahvalili in našo hvalno pesem so zvonovi oznanjevali pozno v noč in še drugi dan in bodo to še vnaprej. Pojedino smo pa zaključili z našo pesmijo: „Prelepa je klosterska fara, še lepši je klosterski zvon“, in pa: „Prav lepo mi poje ta klosterski zvon, sv. Norbert je njegov patron!“

kim notranjim ognjem, lice mu je pordelelo kakor v požarnem odsevu in Cimbura je bolj s čustvom, z mislimi kakor pa z besedami molil. Svojih najskrivnejših želja in tožba, v katerih je trepetala njegova duša, ni več povzdigoval k Bogu z besedami ali določenimi stavki, temveč le z voljo in silnim hrepenenjem, v globinah svoje duše jih je odkrival in kazal Bogu.

Ko so po evangeliju utihnile orgle in je stopil na prižnico v beli albi in z belo, sivo glavno in z belim, neožganim obrazom gospod župnik, se je Cimbura zbudil iz svoje zamaknenosti. Poslušal je branje in razlago evangelijev. Kakor rosa na izsušeno zemljo je padala božja beseda v njegovo po notranji molitvi razgreto dušo. Željno je poslušal in je pridigarja v duši dopolnjeval, popravljal, se z njim prepiral, bil zadovoljen in vesel, ko je pridigar, kakor bi vedel za Cimburove misli, z daljšim odstavkom poravnal spor, ga razložil in odbil ugovor... Kadar se to ni zgodilo, tedaj je Cimbura obstal kakor z želom v duši; močno je o tem premišljeval in doma čital sv. pismo, dokler se ni dokopal do resnice. Tako je spoznal, da se Bog ne maščuje, ampak plačuje in poravnava krivice kakor pošten in pravičen sodnik, ki da vsakemu, kar zasluži, odmeri z isto mero, s katero je človek v življenju meril. Odpusti vse, toda samo tistemu, kdor zasluži in kdor to slabost ponižno spozna in prizna. Ne odpusti pa grdega napuha in brezčutne trdo-

Kakor vsako leto, tako se tudi letos vršijo na učiteljski v Celovcu pedagoški tedni, ki so posvečeni nadaljnji izobrazbi koroških učiteljev.

Otvoritev se je udeležil tudi gospod deželni glavar Wedenig, ki je pozdravil delo pedagoških tednov in dal v imenu dežele zagotovilo, da bode storila vse, da omogoči nadaljnje izobraževanje učiteljev.

V ponedeljek, dne 13. julija, je uvodno govoril deželni šolski nadzornik dvorni svetnik dr. Hugo Schwendenwein v imenu prosvetnega ministrstva in deželnega šolskega sveta za Koroško.

Gospod deželni nadzornik Schwendenwein je posebno naglasil veselo dejstvo, da se je za pedagoške tedne prijavilo skoraj 800 koroških učiteljev.

Prvi dnevi so predvsem namenjeni mladim učiteljem.

V letošnjem seznamu predavanj smo našli prvič tudi uresničeno našo ponovno zahtevo, da bi moral deželni šolski svet izobrazbi učiteljev na dvojezičnih šolah posvetiti posebno pozornost.

Dnevi 20., 21. in 22. julija so tokrat posvečeni učiteljem na dvojezičnih šolah. V listi predavateljev so: gg. inspektor in vladni svetnik Lor. Just, dr. Val. Inzko, prof. Friedrich Perkonig, vladni svetnik in okrajni šolski nadzornik Maklin, nadučitelj Mirko Srienec, prof. dr. Vinko Zwitter ter nadučitelj Thaler iz Mohlič.

Slovenci v Argentini

Največji argentinski katoliški dnevnik „El Pueblo“, ki izhaja v Buenos Airesu je prinesel v nedeljo, 14. junija, dolg članek z naslovom: „Zakaj nam manjka močan katoliški tisk?“ Članek je napisal pater Ramon C. Burgos, redemptorist. V njem se pritožuje nad revščino katoliškega tiska v Argentini. Vest vzbuja tistim katoličanom, ki imajo veliko bogastvo, pa z njim prav nič ne podprejo tiska. Za zgled stavlja nemške katoličane in katoličane Združenih držav, nato pa pravi:

„Navedel sem dva naroda, ne ker sta edina, ampak ker imam o teh dveh točne podatke. Končno pa nam ni treba iti iskati zgledov v inozemstvo. Vidimo, kako peščica Slovencev, ki jih duhovno vodi skupina njihovih duhovnikov, izdaja svoje revije in liste, ki izhajajo v njihovem jeziku v Buenos Airesu. Oni imajo že nekako prirojen povezanost med mišljenjem in udejstvovanjem, njim je to v krvi. To se pravi, da sta jim ideala Bog in domovina najlepša realnost življenja. Mnogi od njih trpijo zaradi vere, ker so zaradi nje bežali iz domovine, prisiljeni po komunističnem režimu.“

In nadaljuje: „O da bi ti zgledi imeli na nas tolik vpliv, da bi nas podžgali k kakim boljšim sklepom!“

V dneh od 13. do 23. maja je priredil

iz katerega je izviral Cimburi pramen živega, najčistejšega veselja, drobnega, na videz neznačnega, toda on je z njim poživil puščobo življenja in se razvil v ravnovesen, popoln značaj. Skratka, v zadovoljnega človeka. Veselil se je sonca, žita in konj; sredičen je bil ob ženi in otrocih, ni hrepenel po drugem veselju, ki vrhoviči v gostilni, v obsojanju, prepirih in kartah. Iz njega se je razvil miren, naravno živeč kmet, ki ni čutil, da so okrog njega postavljene ograde, kakor je vera in zakoni, ampak je živel povsem svobodno po svoji plemeniti volji in ni prišel z nikomer v spor, ni čutil teže kazni, niti spone zakonov.

Zanimivi so tudi naslovi predavanj:

Inspektor in vladni svetnik Just govori 20. 7. o praktičnem pouku na dvojezičnih šolah. — Dr. Val. Inzko govori o razvoju slovenske literature in o metodiki slov. jezikovnega pouka. — Prof. Friedrich Perkonig ima zanimivo predavanje „Koroški Slovenci v očeh pisatelja in kulturnega politika.“ — Vladni svetnik Maklin govori o začetnici za dvojezične šole (opomb. ured.: Tako začetnico že leta pogrešamo in smo le radovedni, kdaj mislijo merodajni gospodje to začetnico spraviti v tisk).

Nadučitelj s Krčanj, g. Srienec, govori o spisu in pravopisu v slovenskem jezikovnem pouku. — Prof. dr. Vinko Zwitter bo predaval o obliko- in stavkoslovju s posebnim pogledom na razlike k nemškemu jeziku. — Končno bo gospod nadučitelj Thaler iz Mohlič govoril o pouku na dvojezičnih šolah v prvih treh šolskih letih. Saj je znano, da je gospod Thaler na tem področju poseben strokovnjak.

Želimo tečaju popoln uspeh. Potreba po tečaju pa je bila in je na vsak korak vidna. Take tečaje imajo tudi učitelji na hrvaških in dvojezičnih šolah na Gradiščanskem (Burgenland).

Leta je trajalo, da se je koroški deželni svet odločil za izvedbo takega tečaja. Tečaji imajo nalogo, da pomagajo učiteljem vršiti poverjeno jim nalogo. Za tozadevno pomoč pa je predvsem šolska oblast dolžna skrbeti.

„Avtomobilski klub Mar del Plata“ v svojih športnih prostorih turnir namiznega tenisa, katerega se je udeležilo 11 tekmovalcev, med njimi tudi naš rojak g. Bogomir Tršinar, ki je prvak v tej panogi v Mar del Plata. Pri turnirju je bil edini nepremaganec, prepričevalno je premagal vse tri ostale finaliste z enakim rezultatom 3:0 in si tako priboril pokal prireditelja turnirja.

V Buenos Airesu imamo slovenski izseljenci vsako leto svojo telovsko procesijo v nedeljo po prazniku sv. Rešnjega Telesa v don Boscovem zavodu v Ramos Mejia, kjer se tudi drugače vrše vse večje slovenske prireditve. Tudi letos je bila udeležba pri procesiji velika, veliko več moških kot žensk, ker so morale te popoldne doma gospodinjski. Med sveto mašo in procesijo je pel slov. pevski zbor Gallus pod vodstvom g. dr. Savellija.

28. junija bo preč. g. Stanko Skrbec, kaplan pri Sv. Juliji v Buenos Airesu, obhajal srebrno mašo. Župnija hoče ta jubilej praznovati zelo slovesno.

Tečaj o državnopravnih vprašanjih, ki se vrši vsako nedeljo dopoldne v prostorih Društva Slovencev je zelo dobro obiskan. Udeležuje se ga 330 mož in fantov.

8. maja je umrl v Mar del Plata 62 letni

ROMANJE H GOSPE SVETI

Na praznik sv. Anc. v nedeljo dne 26. julija, gremo vsi h Gospe Sveti, kjer se pridružimo romarjem iz Trsta in se skupno z njimi zahvalimo ob grobu škofa sv. Modesta za milosti sv. vere, ki jo je on oznanjal na Koroškem.

Jože Simčič, doma iz Gorice, ki je pred štirimi leti prišel v Argentino. Zapušča ženo in tri hčerke.

V nedeljo, 14. junija, je Društvo Slovencev priredilo lepo spominsko proslavo v počastitev spomina vseh padlih slovenskih protikomunističnih borcev, junakov in mučnikov. Poleg pevskih in glasbenih točk je bil na programu govor g. Emila Cofa. Razgrnil je pred nami strahotno podobo smrtnih žetev: od padlih slovenskih branilcev jugoslovanske države ob nemškem napadu do onih mučencev, ki jih je komunizem že po končani vojni poglaval v smrt. Posebej se je spomnil govornik žrtev komunističnih atentatov v Ljubljani, postreljenih neštevilnih talcev, umrlih internirancev, žrtev komun. divjanj na podeželju, padlih prisilnih mobilizirancev v nemški vojski, na Hrvaškem in v Srbiji umrlih izgnancev in posebej Korošcev in Štajercev, ki so umirali kot pregnanci v Nemčiji, padlih vaških stražarjev in četnikov. Spomnil se je žrtev na Turjaku, Grčaricah in v Grahovem. Počastil je mučnike, ki so bili vrnjeni iz Vetrinja in poslani na morišča v Teharjih, St. Vidu, Skofji Loki, Hrastniku, na Kočevskem in drugod.

Se to moram povedati, da nas kar precej zebe tukaj te dni. Okrog ničle se suče temperatura, kar je za te kraje veliko. Snega v Buenos Airesu ne poznamo, led na vodi pa ni v teh dneh nič posebnega.

Da se segrejemo, nam je za nedeljo, dne 5. julija popoldne, Slovenski cerkveni pevski zbor v Ramos Mejia priredil Vodopivčevo dramatsko delo: Snubači in spevoigro v enem dejanju: Srce in denar. Slovensko planinsko društvo — sekcija Buenos Aires — pa pripravlja VI. Družabni večer, na katerega smo vsi povabljeni.

Ping-pong turnir Slovenske Fantovske Zveze za pokal „Slovenski Domobranec“ se je pričel v nedeljo.

V mladinskem domu v Ramos Mejia se že tretji teden vrši turnir namiznega tenisa. Vpisanih je 30 igralcev. V klubskih prostorih je ob sobotah in nedeljah popoldne veliko vrvenja.

Včeraj se je začel tudi šahovski turnir, za katerega se je prijavilo toliko interesentov, da ni bilo mogoče sprejeti vseh.

Za 190 šilingov mesečno šivalni stroj

JOHAN LOMŠEK

ZAGORJE — ŠT. LIPS, P. EBERNDORF

Zahtevajte brezplačne cenike — Ugodni plačilni pogoji. — Prodajam tudi na obroke

njaril!”

„Da, bodo!“ je smeje se potrdil župnik. In vsa vas Putim se je z njim radovala. Dvojčka sta Putimce zmirala s Cimburo. Žene so hodile gledat mater in njena sinova ter veselo pripovedovale, kako krepka sta fantička, komaj da ju spravi v zibel, da ju povojec komaj obdrži, tako sta živahna. In kmetje so se veselo smejali in vsakteri, ki je to slišal, je zadovoljno prikimaval in dejal: „Eja, silen je Cimbura, silen. Mi pa smo o njem že dvomili.“

III.

Tako je Cimbura šele po štiridesetem letu starosti plačal življenju obci človeška davek in doživel pozno pomlad svojega življenja. Rodili so se mu otroci. Minila je čudna preobčutljivost in nejasno hrepenenje srca in duše. Vse v njem je prevrelo, se očistilo in jasen, čist kakor zdravo vino, se je iskril Cimburi njegov življenj. nazor na daljni poti življenja. Iz dobrega moža je postal skrben, ljubezniv oče in vesten gospodar. Za največje veselje in srečo je imel v prostih trenutkih veseliti se s svojimi sinovi. Oba dečka sta ležala skupaj v eni zibelki in Cimbura se je, sklanjajoč se nad njima, ob ženi naravnost taval od sreče in glasno hvalil: „Kako sta lepa in ljubka! Zares ne vem, kateri je mojemu srcu dražji? Martinek ima kakor nebo sinje oči, lase mehke kakor dvakrat počesani lan, ta je ves tvoj!“

(Se nadaljuje)

Iz Marijanišča

Poročilo o minulem šolskem letu v Marijanišču na Plešivcu (Tanzenberg) izpričuje, da je bilo to leto tam 227 koroških fantov, ki so se šolali v osmih razredih gimnazije. Je to prvi povojni letnik, ki je bil vseh osem let na Plešivcu.

Iz dekanije Rožek je bilo 14 fantov, iz dekanije Borovlje 22, iz dekanije Tinje 3, iz dekanije Doberla vas 16, iz dekanije Pliberk 9, iz dekanije Velikovec 17. Od vseh južno koroških dekanij so Tinje številčno najslabše zastopane.

Učni uspehi na tamošnji gimnaziji so zelo dobri, v štirih razredih višje gimnazije ni fanta, ki ne bi izdelal. V tretjem in četrtem razredu so padli po trije fantje, kar izpričuje, da delata latinščina in grščina verjetno večje težave.

V vsakem razredu je tudi lepo število odličnjakov. Teh je bilo največ med maturanti. Od 16 fantov jih je napravilo maturo šest z odliko. Je to gotovo na Koroškem edina gimnazija, kjer bi pri maturi vsi izdelali in kjer bi bilo poleg tega še toliko odlik.

Razume pa se, da je vzdrževanje takega zavoda zvezano z velikimi stroški. Ni majhna naloga skrbeti, da ima tako število mladencev tudi dovolj za pod zob.

Iz poročila razberemo, da so v minulem šolskem letu znašali vsi stroški 485.776 šilingov, prispevki fantov samih, oziroma njihovih staršev, pa dosega višino 353.675 šilingov. Nad 120.000 šilingov je bilo torej primanjkljaja in tudi to je bilo treba kriti, kar se je zgodilo večinoma z darovi.

Krompirja, žita, zabele in tudi denarja so nekaj nabrali po vsej škofiji. Če pa človek prebira poročilo, vidi, da nekatere fare vršijo svojo dolžnost in pomagajo res tudi z darovi vzdrževati dijaško semenišče, da pa je tudi mnogo far, tudi v južnem delu dežele, ki te svoje dolžnosti ne vršijo.

Pomagajmo vsi, da bodo fantje dobro oskrbljeni, da se bodo mogli v miru posvetiti študiju in pripravljati za poznejši poklic.

Pretežna večina letošnjih maturantov se je prijavila za bogoslovje, ki bo od jeseni naprej v Celovcu.

NOVE KNJIGE

1. Andre Favieres: „Das Geheimnis von La Madeleine“, Bären-Reihe št. 69, Rota-Verlagsgesellschaft m. b. H.

Andre Favieres si je priporil v kratkem času vodilno mesto v francoskem kriminalnem romanu. Njegov sloves je v izvanredni napetosti, katere ne gradi samo na dogodkih, ampak predvsem po potekih človeških duš.

V tem romanu se gre za smrt neke žene, katere noče nobeden poznati in pogrešati. V glavnem je kriminalna razprava, v kateri so udeleženci raziskavanja sami v dejanje zapleteni. Malokdaj zgrabi čitatelja kakšen motiv tako živo in tako z osebami romana sodoživlja, kot v tej knjigi A. Faviera. Čitatelj si želi rešitve uganke, da bi mogel po vsej napetosti knjigo zadovoljen odložiti.

Ta knjiga je izvrsten roman in poseben uspeh za založbo, da se lahko predstavi s tem avtorjem.

2. Udo Wolter: „Marigny, Sie werden hängen!“, Bären-Reihe št. 70, Rota-Verlagsges. m. b. H.

Pred nekaj meseci je izšlo v svetovnem tisku sledeče poročilo: „V s četjem ovcenčani cerkvi Device Marije v Nassau na Bahama-otokih, se je poročila britanska milijonska dedinja Nancy Oakes, z nemškim baronom Ernstom Lyssardom iz Hoyningen-Huene. Nancy Oakes je bila namreč že enkrat omožena. Njen prvi zakon z grofom Alfredom de Marigny je bil razveljavljen, ko je bil Marigny leta 1943 osuđen na smrti svojega tasta, Sir Harry Oakes-a.“

Udo Wolter, eden najznamenitejših reportnih žurnalistov, zasleduje usodo grofa Marigny-a. Redkokdaj dajo dogodki in intrige tako napeto sliko, kakor ta proces okoli umora obtoženega Marigny-a. Antipatija posameznih, masna psihoza mnogih osredotočijo razne komponente na njegovo usodo. Umor se mora razčistiti. Marigny naj bi bil storilec, na tem nobeden ne dvomi. Osebe, kakor vojvoda iz Windsor-ja, ob času umora guvernerja Bahamačnov posegajo v dogodka in osvetlujejo metode, ki razvijajo po vsem svetu razne procese. Vrv, ki se je tu splela za Marigny-a, se je zopet razvzljala tik ob robu smrti. Razvzljala se je samo radi tega, ker je fanatična ljubezen do pravice nekaterih v zadnjem trenutku zabranila napačno obsodbo.

Čitatelj te edinstvene dogodbe ima vtis, kot bi imel pred seboj poglavje iz moderne zbirke sodnih procesov. Gotovo bi mogli primerjati slučaj Marigny-a s trikotnim procesom. Vojna je Marigny-ovo usodo evropski javnosti odtegnila, kajti drugače bi tudi v tukajšnjih časopisih brali valove ogorčenosti, zagovarjanja in razburjenja.

Bären-Reihe izhaja tritedensko. Cena S. 6.—, obseg 200 strani in jo je mogoče dobiti v vseh papirnih trgovinah in trafikah.

PREGOVORI

Kjer meso smrdi, tam se zbirajo muhe.

Kjer je strd, tam se zbirajo ose.

Kdor danes misli na jutri, ta si že nekaj prihrani.

Za našo mladino

IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

KSAVER MESKO:

Kaj si človek želi

Majhen deček stoji na mestni ulici. Čez mehko otroško lice mu je razlita zamišljenost, iz velikih oči mu zre otožnost. Motri mimoidoče, kakor bi nekoga iskal, nekoga težko pričakoval.

Pa pristopi k njemu neznana deklica — njegova usoda.

„Kaj si želiš, fantič?“

Deček jo gleda zmedeno in nezaupljivo. Šele čez čas, ko ga pomirijo in obodre njene blage, prijazne oči, ji tiho prizna:

„Kruha.“

„Imel ga boš,“ pravi deklica in izgine.

Malo let pozneje...

V senci širokovejnatega drevesa leži mlad dijak. Ves je zamaknjen v knjigo, ki leži odprta pred njim v travi. Lica mu rde od notranjega nemira, od burnega valovanja misli in čustev, ki mu jih budi v srcu čtivo. Oči mu gore. Zdaj stegne roko, jo stisne v pest, kakor da je on junak, ki se vojskuje in bori v knjigi.

Tako ves živi življenje knjige, da ne opazi mlade deklice, ki je pristopila tiho in oprezno in ga motri s čudnim smehljajem na lepih sočnatih ustnicah, s smehljajem, ki bi se dalo o njem težko določiti, je li samo prijazen in dober ali tudi nekoliko zasmehljiv in porogljiv.

Nenadoma pa izpregovori in zamaknjena vpraša:

„Kaj si želiš, fant?“

„Slave,“ vzkligne dečko naglo in odločno ter komaj malo povzdigne glavo iznad knjige, da površno

v sobo, ne kdaj je pristopila k njemu. Poltiho, nekako sočutno ga vpraša:

„Kaj si želiš, o mož?“

„Mru.“ odvrne odgovorjeni s polzadušenim vzdihom in komaj pogleda tujko, tako utrujena mu je duša, tako tuje in nepomembno mu je vse, kar ni mir in počitek.

„Imel ga boš, kadar pride ura,“ pravi žena in izgine.

Leta hite, beže...

Ob oknu sedi starec, slaboten in betežen.

Redki snežnobeli lasje se mu kakor mrtvi povešajo ob košenem čelu in udrtih sencih, ki pričajo o boleznih in slabosti — za kratko uro je danes vstal in prisedel k oknu, ker je zunaj tako čudovito krasen dan. Oči mu vse zavzete kakor oči otroka, ki gleda prvič tuj, čudežno pester svet, strme iz globokih jamic ven v stvarstvo, kjer se smeji z vedrega neba sonce tako zdravo in veselo, kakor ga ni videl brž še nikoli poprej. Zemlja brsti, zeleni, cveti pod njegovim oživljajočim in osrečujočim smehljajem, lepa in nemirna kakor deviška nevesta ob poročni dnevu. Ves svet se smehlja v radosti, v rajajoči moči, v kipečem, silnem življenju.

Oči starčkov poželjivo motre to cvetenje, življenje in kipenje, begajo čez daljno jeklenasto nebo, čez livade, travnike, njive in drevje, na daleč in na široko, kakor daleč in široko le nese pogled. Nemirno, ljubeče mu božajo vso to lepoto, žejno jo pijejo, hlastno jo srkajo vase. Ne morejo se je

Mlada Slovenka

Slovenka sem mlada,
ljubim svoj dom,
ostala do groba
zvesta mu bom.

Za dom in za mater
bo v prsih srce
utripalo gorko
do zadnjega dne.

pogleda tujko, ki se mu zdi nekako znana, kakor bi jo bil že kdaj videl.

„Pribori si jo!“ pravi deklica in izgine.

Nekaj let pozneje...

Ob dehtečem pomladnem popoldnevu sedi na vrtu napol že ozelenem, napol se šele prebujajočem, kodrolas mladenci. Knjigo, ki je bil še pravkar bral v njej, je povesil na kolena. Strmi v daljavo, sanjari.

Okrog in okrog je vse ozračje polno nemirnega mladega življenja, polno mladoletnega hrepenenja. V gromovju ob vrtu kliče in vabi proseč ptičji glas. Iz seče za vrtom mu odgovarja drug, istotako kipeč in hrepenč. V gozdu, ki se za travniki mrači, kuka kukavica — čaka — spet kuka — čaka — kliče in vabi spet in spet.

Mladenci poslušajo molče, le polzavestno. V te žive speve mu zveni s še glasnejšimi zvoki, s še večjim nemirom pesem, ki jo je pravkar bral, pesem že davno umrlega samotnega, trpečega in hrepenčega srca. Večje in večje je tudi hrepenenje njegove duše.

„Po čem hrepeniš, o mladenci?“ ga nenadoma vpraša tujka mladenka, ki se mu je približala po poti ob vrtni ograji, da ni čutil kdaj, da ni vedel odkod.

Kakor bi ga bila tujka zalotila pri zločinu, se zgane mladi sanjač. In začudi se vprašanju. A ko pogleda mladenki v globoke, tajinstvene in vendar blage in dobrotne oči, ne more drugače ko da pove resnico in prizna.

„Po ljubezni.“

„Užil jo boš?“ pravi mladenka in izgine.

Leta hite, hite...

Pozno v noč sedi ob mizi mož, čez delo nagnjen. Brzo hiti pero čez bele liste, kakor bi se silno mudilo, kakor bi vsaka izgubljena ali vsaj z malomarnostjo, lenobo zamujena minuta tehtala zelo težko na tehtnici življenja in na tehtnici večnosti. Vendar pridejo hipi, ko se začuti neutrudni delavec tako telesno onemoglega, tako duševno izmučenega in izčrpanega, da mora z delom nehoti prenehati. Tedaj si glavo z roko podpre in oči zapre, kakor bi nameraval ob mizi zadremati in noč ob delu prespati.

Ako bi ga opazoval kdo v takih trenutkih od bliže in pozorno, bi videl, da so brazde čez čelo globlje, gubice po licu mnogo številnejše, nego se zdi ob belem dnevu, zunaj v življenju, ko pred svetom skrbno skriva skrbi, utrujenost, ostarelost. In lasje se zde ob tem ostrem blešku mirne luči bolj osiveli nego zunaj ob široko valoveči, nemirni svetlobi dneva in daljnega sonca. In ko bi mu prodrl kdo v teh težkih, molčečih hipih skozi globoke črte čela v skrivnostno stanico misli, bi videl in slišal, kako si govore utrjene, pokoja željne: „Delo, večno delo! Včeraj delo in trud, delo in trud danes, delo in trud jutri, pojutrišnjem, do groba!“

Kar se nenadoma skloni k njemu visoka resna žena, ki je ni opazil in ne slišal, ne kdaj je vstopila

nagledati, ne se je nasiti. Izsušene prsi se mu dvigajo naglo in sunkoma, kakor bi jih razganjala težka misel, ki hoče na dan, na sončno plan. Počasi dvigne košeno roko; drhti mu, da si komaj pogladi z njo čelo, kakor bi hotel izbrisati izza njega težke, bolne misli: „Malo še, in te ne bom več videl, ti čudežni božji svet.“

Z drhtečo roko obriše še oči, ki silijo v nje in iz njih solze.

Pa pristopi tiho in neopaženo resna, skoro mrka starka in vpraša s strogim, nekako karajočim in očitajočim glasom:

„Kaj pa še želiš, veli starec?“

Ne da bi pomišljal, zahrepeni bolnik, kakor bi mu mogla tujka v tem hipu izpolniti željo:

„Življenja!“

Žena se nasmehlja napol nevoljno, napol otožno. Molče odkima...

Moj golobček

Iz mladosti, davno odcvetele,
še doni tvoj glas mi: „Gru, gru, gru“,
moj golobček, barve snežno bele,
s sivo liso — ruto krog vratu.

Zdi se mi, kot da je včeraj bilo,
ves si danes pred menoj še tak
kakor takrat, ko sem ti iztesal
in pripel pod streho golobnjak.

Vidim te, kako zarana vstajaš;
še te spremlja zarje prvi svit
celo pot do vaškega studenca,
kamor hodiš čisto vodo pit.

Tvojo skrb in pridnost občudujem,
ko spomladi gnezdo si gradiš;
za mladiče ves dan hrano iščeš,
muhe, črve in pa kar dobiš.

Bal si se za ljubljeno družico,
pa si moral biti tudi hud;
to ti je tedaj greben narastel
in do tal raztegnil si perut.

Zviškoma nekoč je jastreb planil,
ko si se na vrhu strehe grel;
z ostrim kljunom te hudo je ranil,
vendar ni te, ropar, s sabo vzel.

Padel si globoko s strehe — mrtev...
Oh, še danes bridko se solzim!
Pomilujem te, nedolžno žrtev,
jastreba-morilca pa mrzim...

Limbarski

MLADINA PIŠE:

Naši vtisi o Koroški

(Pismo iz Gorice)

Naš letošnji izlet nas je vodil med naše brate v lepi Koroški. Koroška nam je odprla zaklade svojih naravnih lepote, da si jih lahko ogledamo in jih primerjamo z valovitim Primorjem, z divjim Krasom in vinorodnimi Brdi — s pokrajinami, od koder smo mi doma. Pozdravili smo Koroško s pesmijo, s pesmijo primorskih fantov in deklet, ki si želijo snidenja s svojimi brati Koroški.

Peljali smo se skoro pol dneva, ne da bi se ustavili in občudovali smo prekrasno naravo, bežečo mimo nas. Že v poznem popoldnevu smo se ustavili v St. Jakobu v Rožu. Tam smo obiskali tamkajšnje šolske sestre, ki so nam razkazale svoj zavod.

Nato smo nadaljevali svojo pot in zvečer smo dospeli v Celovec, kjer so nas prijazno sprejeli. Takega sprejema se res nismo nadejali in začudeni smo poslušali govore, ki so nam jih posvetili gostitelji in naši gg. profesorji. Najbolj nas je prevzela misel o Združenji Evropi, o kateri je govoril g. dr. Tischler. Razumeti jo morejo le ljudje plemenitih čustev in globokega razuma. Zares neprecenljive bi bile koristi, ki bi jih ob uresničitvi te misli dosegli kulturni narodi naše stare celine in tako bi tudi naš mali narod dosegel svobodo in enakopravnost med ostalimi narodi.

Naši vtisi prvega dne bi ne mogli biti lepši. Pa tudi to, kar smo si naslednji dan ogledali, ko smo prepotovali Podjuno, nas na razočaralo. Lepa jezera, ki so se kot jasne oči bleščala v soncu, so se prikazala med zelenimi griči. Klopinksko jezero nam je bilo najbolj všeč, veslali smo po njem in prepevali. Zdelo se nam je, da nas še valčki pozdravljajo.

Toda to, kar smo tretji dan videli in doživeli, je bilo tako svečano, da na prejšnja dneva sploh nismo mislili več. Stolpa Gospe Svete sta nam že od daleč pokazala, kje je naš cilj. Čez sončen vrtiček smo dospeli do cerkve, ob kateri so se vzpenjali skrbno negovani grmi rdečih vrtnic. Ali hočejo Korošci z rožo in barvo ljubezni dokazati gorečnost svoji Gospe?

Na zunanji steni cerkve smo opazili neke podobe in gg. profesorji so nam razložili, da so to ostanki iz rimske dobe.

Ko smo vstopili v cerkev, nas je objel hlad in iz somraka se nam je izločil glavni oltar, slike na stenah in pozlačeni okraski. Gledali smo to in občudovali. Lahko je podati naše vtise o Koroški, a o Gospe Sveti jih ne morem zapisati. Ne morem in ne znam, kajti nemogoče mi je razbrati številna čustva, ki mi jih vzbujajo ta cerkev.

Naneslo je, da so pri Gospe Sveti ravno med našim obiskom prenesli ostanke škofa Modesta in njegovih naslednikov v star rimski sarkofag. Škof Modest je prinesel luč resnice našim dedom. Sadovi se poznajo v cerkvicah, kjer stara mamica pobožno moli, pri poljubčku, ki ga pošlje otrok sveti sliki nad vrati, pri vencu, ki ga je položila dekleška roka ob znamenje na križpotu. Ponosen si lahko na svoje ovce, sv. Modest, moli zanje, da bodo sledile Luči, ki si jim jo oznanjal in da jih ne bodo pogazili volkovi, ki z vseh strani pritiskajo nanje!

Še knežji prestol nas je čakal tam ob cesti pod stoletnimi drevesi, obdan od železne ograje. Ta mrzli kamen hrani našo preteklost, zgodovino kmetijskega in miroljubnega naroda, ki nikogar ne sovraži in ne želi podjarmiti, ker ve, kako težko je biti podjarmljen.

Kdo more bolje razumeti simbol, ki ga predstavlja prestol za Slovence, kot Korošci in mi.

Tudi vi, Koroški, zapojte z nami naše mile pesmi, podobne šepetu Zilje in Drave ter bučanju Soče. Mi pa bomo nesli spomin in glas o vas, o očeh, modrih kot vaša jezera, o kitah, rumenih kot pšenica po slovenskih poljih, tja za mejo, bratom in sestram, ki niso imeli prilike, da bi vas obiskali.

Na svidenje, Korotan, zibel slovenske zgodovine!

V imenu vseh

dijakinja 3. B razreda gimnazije v Gorici.

Z A S M E H

Hitro se je znašel

Divji lovec je ustrelil zajca in se vrača domov. Pa sreča gozdarja. Gozdar: „No Nužej, kako ti gre in odkod imaš zajca?“ — „Ah, gospod gozdar, slabo mi gre, zelo slabo. Zato sem si hotel vzeti življenje, pa zgrešil sem in strel je šel mimo ter je zadel zajca.“

Sovražniki detelje

Danes ni treba več mnogo pripovedovati, da je pridelovanje detelje temelj pravilnega in zadostnega krmiljenja domačih živali in sicer ne samo goveje živine in konj. Mlada sveža detelja in posušena mlada detelja je zelo dobra in cenena krma tudi za mlade puijske. Ker pa morejo deteljne rastline pridobivati dušik iz zraka, popravljajo detelje tudi njivsko zemljo. To popravljajo še s tem, da gredo s svojimi koreninami globoko v zemljo in da tudi močno zasenčijo tla. Zato po deteljah uspevajo vse kulturne rastline dobro.

Deteljne rastline pa pomagajo tudi zatirati njivski plevel, ker vse vrste deteljnih rastlin dobro pokrijejo zemljo. To pa seveda samo takrat, ako je detelja gosta. Večkrat pa se zgodi, da smo deteljo gosto sejali, nato pa pridejo razni sovražniki detelje, ki deteljo razredčijo tako, da na taki njivi nato naravnost bujno uspevajo pleveli. Namesto, da bi bilo po detelji manj plevela, je pa še več plevela na njivi.

Predvsem hočemo omeniti dva taka sovražnika detelje. Ako pa govorimo o detelji, ne mislimo samo na rdečo deteljo, ampak na vse deteljne rastline, torej tudi na lucerno, esparzeto, belo deteljo itd., četudi sta sovražnika, ki ju bomo omenili, nevarna predvsem rdeči detelji.

Največji sovražnik detelje je **deteljna predenica** (Kleeseide), ki more deteljo popolnoma pokončati, ako jo preprede v veliki meri. Ta nevaren plevel je zajedavec, ki se oprime detelje, jo ovije s svojim stebelcem in piše iz detelje življenjske sokove. Oprejena detelja zato hitro hira in peša ter se končno posuši. — Najlažji in najuspešnejši način zatiranja predenice je ta, da sejemo zajamčeno čisto deteljno seme, v katerem torej zajamčeno ni semena deteljne predenice. Razen tega sejemo deteljo samo na njivah, kjer ni gnezdišč deteljne predenice. Ako pa se je predenica že v deteljo vgnedila, jo moramo že po predpisih zakona o zatiranju rastlinskih škodljivcev iztrebiti. Iztrebiti pa jo moramo tudi zato, ker tako silno škoduje pridelkom detelje. Najboljši način je, da napadena mesta v detelji pokosimo in pokrijemo s slamo. Slamo polijemo s petrolejem in zažgemo. Zemljo na pogorišču pa nato prekop-

ljemo. Pri tem je dobro, da uničimo tudi nekaj deteljnih rastlin, ki so v okolišju napadenih mest, da bolj zanesljivo uničimo vso predenico.

Drugi sovražnik detelje je **deteljni pojalnik** (Kleeteufel). Zdi se nam kakor bi ta zajedavi plevel raste iz tal. V resnici pa se zajedava v deteljne koreninice in sesa iz njih življenjski sok. Ta škodljivec se s svojimi kratkimi koreninami samo pritrdi v zemljo, s koreninami pa ne sesa hrane iz zemlje, s njimi se ovije deteljnih korenin in jih izmzgava. Zaradi tega seveda rast in uspevanje detelje hira in končno detelja ugiše. Sčasoma nastane na deteljni njivi vse polno praznih mest in more se ta deteljni škodljivec tako razmnožiti, da je skoraj onemogočeno pridelovanje detelje.

Tega deteljnega škodljivca uničimo najlažje in najbolj temeljito tako, da ga kmalu v pozni spomladi, ko se razvije steblo, globoko izpodrežemo. Moramo pa to napraviti še preje, predno je pojalnik v cvetju. Pokončujemo ga tudi tako, da deteljo, v kateri se je naselil ta škodljivec, zelo zgodaj kosimo, še predno se je dobro razvilo steblo in seme pri škodljivem plevelu. Tako mu jemljemo življenjsko silo. Na to moramo paziti tudi pri drugi košnji detelje.

Znano je, da detelja slabo uspeva, ako sejemo po kratkem presledku enega ali dveh let na isti njivi spet deteljo, kjer je bila pred dvema letoma. Na taki njivi se detelja slabo razraste, je redka in slabo pokrije zemljo. Na taki njivi se nato najprej naselijo razni pleveli. Zato deteljne škodljivce zatiramo tudi s tem, da nudimo detelji vse pogoje, da se more čim bolj hitro vkoreniniti, razrasti, da je čim bolj gosta in da čim boljše pokrije zemljo. Zato pa moramo sejati najprej dobro očiščeno, zdravo in zajamčeno dobro kaljivo seme. Njiva mora biti dobro pripravljena, primerno pognojena in na isto njivo ne sme priti detelja preje kakor pa šele po šestih letih.

Ako bomo postopali tako, bomo imeli v detelji malo škodljivcev in pridelki bodo veliki. Ako pa so se v detelji škodljivci, razni pleveli, naselili, jih poizkušajmo čim preje iztrebiti.

Našim gospodinjam

Reja plemenskih svinj

O reji plemenskih svinj in vzreji prašičkov se je že mnogo pisalo. Iz prakse so po mnogih državah na podlagi večletnih izkušenj nabrali in sestavili za ta namen potrebna praktična navodila. Iz teh so bile napisane učne knjige, potrebne za pouk na nižjih in višjih kmetijskih šolah. Strokovnjaki so teoretično znanje iz svoje izkušnje leto za letom dopolnjevali.

Tudi nam dečlam, ki smo prišli v gospodinjstvo šolo, je o tem predaval dober živinorejski strokovnjak. Prihajal je s kmetijske šole, kjer so imeli prvovrstno gospodarstvo. Z zanimanjem smo poslušale in predavanja skrbno napisale.

Od tedaj je minilo že blizu četrto stoletje. Časi so prinesli marsikaj novega. V teoriji in praksi se je mnogo spremenilo. Tudi me, ki smo postale gospodinje in v gospodinjstvi šoli pridobljeno znanje v praksi preizkušale, smo marsikaj po svoji izkušnji z leti izpremenile in dopolnile.

Drage gospodinje, upam, da mi ne boste zamerile, ako prav na kratko opišem naš način krmiljenja plemenskih svinj in prašičkov do osmega tedna starosti.

Za plemo pustimo mladiče od najboljših svinj, ki ima vse dobre lastnosti, predvsem pa:

1. V hrani ni izbirčna; je zdrava in rastna.
2. Mora biti krotka, mirna, kar je zlasti važno pri porodu.
3. Rodovitna, da redno skoti 10 do 12 lepo razvitih mladičev.
4. Mlečna, ker le tedaj bodo mladiči rasti in zdravi.

Plemenski naraščaj, svinjice in mrjaške, dobro krmimo in skrbimo, da so čim več zunaj v ograjenem pašniku. Na senčni strani imajo bazen z vodo, kjer se v vročih poletnih mesecih hladijo. Krmimo jih v hladnih svinjakih, ki se med tem dobro prezračijo.

Lepo razvite svinjice pripustimo, ko so 9 do 10 mesecev stare. Ker doba brejosti traja 3 mesece, 3 tedne in 3 dni, mlada ži-

val skoti, ko je že nad 1 leto stara. Pripomnim pa, da prvesnicam (to so svinje, ki so prvič breje) v hrani damo vsega, kar je potrebno za zarod in nadaljnji razvoj njenega telesa. Kjer gospodinja na to ne misli, breja žival porabi vso hrano za razvoj mladičev v svojem telesu, sama pa ostane majhna in nerazvita, težko porodi ali je celo nesreča pri skotitvi. Od takih svinj so mladiči slabotni in ker ima premalo mleka, ni pravega razvoja, zdravja in odpornosti.

Plemenske svinje, poleti in pozimi krmimo s surovo, to je svežo krmo. V poletnih mesecih dobijo svinje 2 do 3 krat na dan zeleno krmo, to je: deteljo, grahorico, sejano v zmesi z ovsom, ali pa mlado travo. Enkrat pa dobijo pomije iz kuhinje z dobrimi, mešanimi otrobi. V zimskem času dobijo surovo korenje, repo, kolerabo (rumeno), peso ter iz silažne jame mlado skisano deteljo. Pozimi skrbimo, da omenjena krma ni zmrznjena, ker bi taka povzročila drisko, pri brejih svinjah pa zvrženje. Krompir skuhamo, odcedimo, zmečkamo in pomešamo med pomije, pridamo otrobe, presejan senen drob, ajdove plevce in nekoliko oljnih tropin (lanene, bučne, repične itd). Pomije morajo biti tople in primerno goste, da živali vsaj enkrat na dan dobijo toplo krmo. Tudi v poletnih mesecih damo pomije, ki jih navadno pogrejemo in skrbimo, da niso skisane.

Visoko brejim svinjam 4 do 6 tednov pred porodom krmimo kaj boljšega (vsaj pest ječmenovega zdroba), ker mladiči vedno več rabijo. Slabo krmljene breje svinje navadno shujšajo in po skotitvi imajo manj mleka.

Zlasti visoko breje svinje tudi v zimskem času vsaj za pol ure spustimo na prosto, da se po suhem sprehodijo. Breje svinje, ki veliko hodijo, neprimerno laže kotijo kot one, ki v hlevu stalno ležijo.

Svinja pred porodom začne znašati steljo na kup. Umazano steljo in gnoj takoj odstranimo, z brezovo metlo pometemo ostanke gnoja in nasteljemmo s kratko slamo,

ki ne sme biti plesniva ali vlažna. Ropot in kričanje med porodom žival vzmirja.

Ako je treba pri skotitvi pomagati, pazimo na snago rok in orodja. Mladiče obrišemo s suho in mehko slamo ter damo v primerno veliko košaro. Tu se v slami lepo očistijo in posušijo. Košaro pa zlasti v zimskem času pokrijemo, da jim je bolj toplo. V mrzlih hlevih se rado zgodi, da se prehladijo, ker so mokri. Predno jih damo k svinji, jim s kleščami poštipamo ostre zobčke. Počakamo na trebilo ali posteljico, ki jo nato takoj odstranimo, sicer bi ga svinja slastno pojedla. S tem bi okusila meso in se požrešno spravila na mladiče ter jih pohrustala. Ako je treba na trebilo dolgo čakati, damo mladiče kar k svinji. Med tem, ko pišejo in jih svinja kliče, se trebuh stresa in trebilo bolj hitro izluči iz trebušne votline. Sedaj damo svinji do 2 litra pijače, to je mladiče vode, malo sveže posnetega mleka in nekaj pesti pšeničnih otrobov. Vendar pa na mleko ni dobro svinjo navaditi, ker bomo mleko bolj potrebovali za vzrejo mladičev.

Pri svinji, ki prvič rodi, mladiče brž damo k vimenu, da sesajo. Rado se zgodi, da prvesnica ne mara mladičev, se jih boji ali pa hoče vse pomoriti. Zato je prav, da je na paši skupaj s svinjami z mladiči, ki imajo to navado, da poskušajo seske tudi pri drugih svinjah.

Svinjo tri dni hranimo vsaki dve uri. Tako ostane žival zdrava, vedno rada je in mladiče pridno napaja. Po treh dneh jo krmimo vsake tri ure in k otrobom pridamo pest ječmenovega zdroba ter pest kuhane in zmečkane kolerabe. — Več let smo imeli za doječe svinje repo, korenje in peso. Vedno pa smo imeli v vsakem gnezdu nekaj mladičev, ki so imeli močno drisko in so shirali. Potem smo naredili poizkus in namesto prej omenjenega korenjstva smo dajali doječim svinjam samo kolerabo. Od tedaj v hlevu, pri mladičih, ni več driske. Ta se pojavi le, ako mladiči ležijo na mokrem (v gnoju) in tako prehladijo črevesje.

Nekaj tednov stari pujski dobijo cel ječmen, ki ga dobro zgrizejo in preslinijo. Ko jih učimo jesti, jim damo sveže kuhano kolerabo, pomešano s kuhanim ječmenovim zdrobom. Od petega tedna naprej jim da-

PROIZVODNJA PETROLEJA

Znani ruski strokovnjak za petrolejska vprašanja, dr. Leonid Smirnov, ki živi v Združenih državah, meni dnevno proizvodnjo petroleja v Sovjetski zvezi na 950.000 barelov (sodov). Proizvodnjo petroleja v sovjetskih podložniških državah meni Smirnov na 160.000 barelov dnevno. Proizvodnja takozvanega „vzhodnega bloka“ bi bila torej dnevno 1.1 milijona barelov. Glavni porabnik tega petroleja je sovjetska vojska, brodogradnja in letalstvo.

Dnevno proizvodnjo petroleja v nekomunističnih državah cenijo na 11.7 milijona barelov, od tega odpade na Združene države 6.4 milijona barelov.

UMETNO NAMAKANJE

V združenih državah je umetno namakanje poljedelskih zemljišč uvedeno na 305 tisoč kmetijah s skupno namakalno površino 10.320.000 ha. To je 2.2% skupne obdelane površine v Združenih državah. Večina te namakalne zemlje je v državah, ki le-

mu surovo korenje in kolerabo, ki jo prav radi jedo. S tem dobijo tudi potrebne vitamine. Na suhem v kotu imajo kup zemlje, pomešane z lesnim ogljem in sežganimi kostmi. Tu rijejo in dobijo za rast kosti potrebne rudninske snovi. Tako v zimskih mesecih. V poletju pa doječo svinjo z mladiči vsak dan spustimo v ograjen pašnik, kjer rijejo po mili volji. V hlevu pri svinji pa jedo dobro deteljo, grahorico z ovsom in mlado travo. V svojem kotu pa v koritcu dobijo ječmen. Trikrat na dan se najedo kolerabe z ječmenovim šrotom in napijejo sveže posnetega mleka. Tako so do šestega tedna navajeni na kuhano in surovo krmiljenje. Ker mladiče dobro krmimo, svinje nikdar močno ne zdelajo. Zato se po mladičih hitro opomore in je zopet kmalu breja.

Gotovo ste opazile, da pri naštevanju zelene krme nisem omenila pesnega listja, ki ga gospodinje rade krmijo svinjam v poletnih mesecih. Več let smo opazovali, da so tudi odrasle živali dobile od tega listja hudo drisko, ki jim je oslabila življenjsko odpornost proti pogubonosni rdečici. Kadar primanjkuje detelje in druge zelene krme, pesno listje naberemo, skuhamo, vodo odcedimo in dobro zmečkano listje pomešamo med pomije. Na ta način ne škoduje in pri krmiljenju prav pride. Prašiče imamo zdrave in tudi že enkratno cepljenje proti rdečici za vse leto zadostuje. Iz tega razloga tudi v zimskem času doječim svinjam pese ne krmimo, ker dobijo mladiči drisko. Strokovnjaki pravijo, da kalij, ki je v pesi, vpliva tako močno odvajalno.

Ribezov sok

Zmečkamo 6 litrov ribeza in ga polijemo s 4 litri vode, v kateri smo raztopili 8 dkg vinske kisline (Weinsteinsäure). Vse dobro premešamo in pustimo stati 24 ur. Nato obesimo vse v prt in pustimo, da se sok odteče. — Na vsak liter soka damo 1¼ kilograma sladkorja in mešamo najmanj eno uro. — Sok nalijemo nato v steklenice, ki jih zavežemo s kako redko tkanino in pustimo 14 dni stati, nakar steklenice zapremo in zapečatimo ter jih spravimo v kleti. — Ta sok je zelo dobra in osvežujoča pijača.

VOJNO BRODOVJE

Morje more obvladati samo tisti, ki razpolaga z zadostnim vojnim brodogradstvom. Velika Britanija in Združene države imajo pet bojnih ladij, velikega tipa, 22 letalonosilk, 30 križark, 308 rušilcev in 142 podmornic. Poleg teh edinic vojnega brodogradstva pa je še rezervno vojno brodogradstvo, ki obsega 15 bojnih ladij, 15 nosilcev letal, 67 križark, 440 rušilcev, fregat in spremnih ladij ter 76 podmornic.

V nasprotju s tem brodogradstvom pa obsega vojno brodogradstvo Sovjetske zveze skupno tri zastarele bojne ladje, 20 križark, 100 rušilcev in 350 podmornic. Rezervnega brodogradstva Sovjetska zveza nima.

Ne povzročajmo požarov!

Večina požarov nastane po neprevidnosti in malomarnosti. Ako bi vedno pomislili, kaj more našemu ravnanju slediti, bi preprečili veliko nesreč, izognili bi se velikim nezgodam in velikim izgubam premoženja.

V poletnem času nastaja veliko številno

požarov vsled strele, vsled pomanjkanja strel vodov ali vsled slabo izpeljanih in že pokvarjenih strel vodov. — Požar pa more nastati tudi ob jasnem sončnem poletnem dnevu, ako nepravilno ravnamo.

Danes toliko govorijo in pišejo o veliki koristi traktorjev. Ravno ta traktor pa nam more prinesiti tudi nesrečo. Ako ne pazimo in zavozimo s traktorjem preblizu suhega sena ali suhe slame, more traktor, oziroma motor v traktorju, kjer je velika vročina, povzročiti, da se vname seno in slama.

Zato moramo vedno paziti, da motorji pri spravljanju sena in žita, pri nakladanju slame in pri mlačvi ne pridejo v dotiko s suho slamo in s suhim senom, ker more to povzročiti veliko nesrečo.

Mislimo torej na to, da nam morejo stroji, motorji, veliko koristiti, da nam pa morejo tudi škodovati, ako smo neprevidni.

Preglejmo preje, predno bomo spravili seno in slamo v shrambe, če so vse električne napeljave brezhibne, da ne nastane požar kak kratek stik, ki bi povzročil veliko škodo in nesrečo.

Williams

Nemški cirkus iz Kölna

Po triumfalni turneji po Zgornji Avstrijski in Štajerski

20. do 22. julija v FELD KIRCHEN-U
23. do 27. julija v CELOVCU
28. do 30. julija v SEEBACH/BELJAKU
31. jul. do 2. avg. v SPITALU NA DRAVI

Povsod isti program, kateri je v kratkih 10 tednih že več kot 300.000 gledalcev navdušil.

Napete dresurne točke — blesteča artistika — drzni nenadkriljivi jahači — brezmejno komični klovn.

Prekrasni umetniški plesi na prvi umetni ledeni ploskvi v cirkusu sploh

Kar cirkus Williams napove na svojih lapakih, to je tudi res videti pri vsaki predstavi!

Poletna oblačila

za dame, gospode in otroke priporoča po najnižjih cenah

WALCHER

Celovec, 10.-Oktober Str. 2. Lastna delavnica

Poceni

na prodaj

PUCH TF 250

skoraj nov

Cena S 10.500.—

PUCH 150

Športni model

skoraj nov

Cena S 7.600.—

NSU 350

dobro ohranjen

Cena S 12.000.—

PUCH-ROLLER

tovarniško nov

Vprašati pri upravi lista

Zahvala

Ker nismo v stanju, da bi se osebno zahvalili za vse dokaze odkritega sočutja in sožalja ob priliki pretresljive smrtne nesreče našega ljubljénčka, sinčka

Herwig-a

se tem potom zahvaljujemo vsem. Posebna zahvala gre prečistiti duhovščini, g. mestnemu župniku dr. Sabitzerju za tolažilne besede pri blagoslovitvi, nadalje g. prof. Müllen-u ter g. kaplanu Valestyan-u.

G. patru Adolf-u in njegovemu otroškemu zboru se najtopleje zahvaljujemo za prekrasne pesmi ob grobu, vodstvu in voditeljicam otroškega vrtca v Völkendorf-u za množino cvetja, malemu Rolandu Buchreiter-ju za prirčno pesmico ob grobu kot zadnji pozdrav ob odprtem grobu pokojnemu Herwig-u, gospe Schuster za ves njen trud ter vsemu osebju firme, ki se je polnoštevilno udeležilo pogreba ter z nami sočustvovalo.

Pogrebemu zavodu in vsem, ki so pomagali olepšati zadnjo pot našega ljubljénčka, smo dolžni globoko zahvalo.

Dietmar in Rita Warmuth
starši

v imenu vseh sorodnikov.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

15. julija: 7.15 Verski govor — Sonce čez hribeček gre, pesmi v nebo done. — 20. julija: 14.30 Teden-ski pregled. — Mojstri besede (Christian Andersen). — 21. julija: 14.30 Zdravnik — Hodil po zemlji sem naši... (Trst). — 18.30 Solistična glasba. — 22. ju-lija: 14.30 Za ženo in dom. — 23. julij: 14.30 Pojejo koroški zbori. — 18.30 Semenj (Narodop. zvočna sli-ka). — 24. julija: 14.30 Harmonika (igra M. Magi-ster).

AUSTRO-POLAR

HLADILNA INDUSTRIJA SALZBURG

Hladilne naprave, hladilne omare, hladilne vitrine, ureditve za točilnice, naprave za nizko hlajenje in za napravo jedilnega leda, preureditve

Prodaja in nasveti:

ERICH HOCHMÜLLER

CELOVEC-KLAGENFURT,
GABELSBERGER STRASSE 24, — tel. 33-43

Beri in širi „NAŠ TEDNIK — KRONIKA“

KOSTUMI — BLUZE — JOPICE — MOŠKE OBLEKE — GABARDINE IN ZAMETASTE HLAČE — SAKOJI — BALONSKA SVILA IN PLAŠČI — ZAMET — VELOURCHIFFON — MOŠKI PLAŠČI

Iz naše velikanske izbire vam zaupamo nekaj cen:

MOŠKE OBLEKE S 269.—
SPORTNI SAKOJI S 189.—
HLAČE IZ BLAGA S 69.—
BLAGO za moške obleke „Esterhazy“ . . . S 49.—
DAMSKI MODNI PLAŠČI iz flava in vel. S 540.—
DAMSKI PLAŠČI IZ BALONSKA SVILE, dvostranski dvodelni S 339.—
BLUZE, enobarvne in vzorčaste S 20.50
GABARDINE, 150 cm širok S 79.—

Največja izbira — najnižje cene

v trgovski hiši Korošca

G. Umschaden

CELOVEC, Bahnhofstrasse 7, am Fleischmarkt
Prodaja na obroke se nadaljuje

VELURJI in FLAVSI, 150 cm široki . . . S 59.80
SVILENO BLAGO, IMPRIME, 90 cm . . . S 18.80
DAMSKA nočne srajce, rožaste, do tal . . S 27.—
MOŠKE SRAJCE, kompletne S 29.—
BLAGO za rjuhe za hotele Ia, 150 cm . . S 17.80
BLAGO za rjuhe, 150 cm, surovo S 14.80
Prešite odeje (kovrte), vzorč., kompletne . S 129.—
KRATKE NOGAVICE S 3.90
in tisoč drugih predmetov in blaga na metre kakor tudi gotova oblačila po znano nizkih cenah.

Poceni

Poceni

POHISTVENO BLAGO — SRAJCE — DAMSKI MODELNI PLAŠČI — FRESKO — TROPICLE — TUCHE — CORDE — DUVETIN — LODEN — FLAUŠ — ŠANTUNG — EVERGLAZE — GABARDINI

Hladilne omare

IN hladilne naprave

Brezplačni nasveti in načrti kakor vedno najbolje pri

Julius Riva

CELOVEC-KLAGENFURT, Rosentaler Str. 15/17 Telefon 31-91

Šivalni stroji: za doma in za obrt. — Dvokolesa: 50 različnih vrst na izbiro. — Radijski aparati: vsi novi modeli na ugodne obroke pri

TRUPPE & ERMANN

Beljak - Villach, Widmannsgasse, vogal Kirchenplatz.

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 S (IN 10% DAVKA).

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.

Za S 250.— mesečno dobite

TOVARNISKO NOVO

MOTORNO KOLO

Potuznik, Celovec-Klagenfurt

St. Ruprecht Str. 4. Tel. 35-23.

Kdor išče delavca, kdor išče službo, ako kaj kupuješ, ako prodajaš — k vsem ti pripomore Mali oglas v „Našem tedniku“.

Blago za poletne obleke, lepi vzorci, od 10.— šil. naprej. KASSIG, Celovec, Marktplatz.

Plašči

IZ BALONSKA SVILE

za motoriste in dežni plašči najceneje v strokovni trgovini

V. Tarmann

Celovec, Völkemarkterstr. 16

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30

Od 17. do 20. VII.: „Dorf unterm Himmel“

Od 21. do 23. VII.: „Die Rose von Wörther See“

STADTTHEATER

Od 17. do 20. VII.: „Ich hab' mich so an dich gewöhnt“

Od 21. do 23. VII.: „Unter den Brücken“

Ikon-Filmsko gledališče v Pliberku

Od 18. do 19. VII.: „Ich heisse Niki“

Od 22. do 23. VII.: „Strick am Hals“

Williams

NAJVEČJI CIRKUS MEDNARODNEGA SLOVESA GOSTUJE PO KOROŠKEM

V Wolfsbergu smo imeli priliko občudovati spored tega cirkusa. Občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo ogromno — do 3000 ljudi obsega — jočeno areno je bilo navdušeno. To po pravici, kajti to, kar nudi ogromen in pester spored, je presega lo vsa pričakovanja. Tudi v Celovcu smo že videli dokaj cirkuskih sporedov, toda po svoji barvitosti, raznolikosti in kvaliteti — plesne točke na ledu imajo umetniško vrednost — je ta cirkus nekaj posebnega, edinstvenega. Spored se odvija z veliko naglico — kot bi na gumb pritisikal — iz enega prijetnega presenečenja se odvijte drugo. Oči komaj slede in strme.

Posebna atrakcija (v poletju) je drsalističe, na katerem prvotni plesalci izvajajo vse plesne dunajskega valčka do meksikanske rumba. Klovn uganja jo stvari, da bi počil od smeha, pri vsem tem pa je njih komika človeška, nobena burka in bi je bilo tudi vsako gledališče veselo. Artisti na trapezu so kot iz gumija, igrajo se z življenjem in smrtjo in pri njih vratolomnih atrakcijah človeku zastaja dih. Živalski park je ponos tega cirkusa. Čistokrvni lipanci, arabci, berberci, pingavci in prava vojska ponijev so nekaj impozantnega. Šest slonov lomasti, sedi ali se vrta po poveljih kot bi bili kužki, ne pa največje živali sveta. Višek pa je skupina leopardov, rjovečih in grozečih, toda bič smehljajočega se dreserja jih kroti. Skozi goreči obroč skačejo... Omenili smo le nekaj iz edinstvenega programa tega cirkusa, katerega si ne zamudite ogledati v Beljaku, v Celovcu in v Špitu.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.

Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.

(val 50.25, 51.10, 25.55 in 196 m)

KINDERWAGEN

Lepe oblike in poceni v veliki izbiri

Kulterer VILLACH Italiener Str. 1

Župnim uradom!

Pri vseh svojih nakupih se obračajte za nasvet na oglasni oddelek našega lista.

Pri večjih nakupih vam preskrbimo

popuste

Preskrbimo vam nadalje točno

dobavo

Preskrbimo vam tudi blago dobre kakovosti.

Ne zamudite torej ugodne prilike in naročajte po naših nasvetih

boljše in cenejše

Vedno smo vam z nasveti na razpolago, zato se obračajte na nas (zadostuje dopisnica).

Oglasni oddelek

„Našega tednika“

v Celovcu, Viktringer Ring št. 26
Tel. 43-58

Dolgo žije, ki SCHLEPPE pije

Tudi letos na **BELJAŠKO ŽEGNANJE** največja koroška narodna veselica — 1. avgusta 1953

TRGOVSKA HIŠA **Formanek** BELJAK-VILLACH

Rathausg. 6
Karlsgasse 3

prinaša blago za poletne obleke
že od 9.— šil. navzgor. — Dam-

ske poletne obleke 65.— šil. — Pri nas dobite dobre in poceni

„Schindler“ tkanine v veliki izbiri. — Obisk pri nas se vam izplača!

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. — Naročnina mesečno 3 šil. za inozemstvo 4 dolarje letno. Odpoved za en mesec naprej. — Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik Albert Sadjak. — Tiska tiskarna Družbe sv. Mohorja, vsi v Celovcu, Viktringer Ring 26. — Telefonska številka uredništva in uprave 43-58.